

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 15 Μαΐου 2020 με την εξής σύνθεση: Ιωάννα Θεμελή Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Ειρήνη Αψοκάρδου Μέλη.

Για να εξετάσει την από 10.4.2020 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 425/10.4.2020 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....» που εδρεύει στη ....., επί της οδού ....., αριθμ. .... (εφεξής ο «προσφεύγων»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία ..... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της από 30.03.2020 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (Θέμα 8^ο της υπ' αριθμ. 29 συνεδρίασης) της αναθέτουσας αρχής περί ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας και επαναδημοπράτησής της (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη και να συνεχισθεί η διαγωνιστική διαδικασία.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής του προσφεύγοντος έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 945 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ....., την από 9.4.2020 πληρωμή στην ..... και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης σχετικά με την οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 189.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την με αριθμ. πρωτ. .... Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την παροχή υπηρεσιών με αντικείμενο το υποέργο 2 «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του Μουσείου ....., με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, προϋπολογισμού 234.360,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2260/1994 « 1. *Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα το ..... και επωνυμία "Μουσείο ....., που εποπτεύεται από τον Υπουργό ..... και στη συνέχεια αναφέρεται ως Μουσείο". 2. Το Μουσείο αποτελεί κοινωφελές νομικό πρόσωπο και έχει ως σκοπό τη μελέτη, έρευνα, ανάδειξη, έκθεση, συντήρηση, φύλαξη και κάθε πρόσφορη αξιοποίηση του .....* 3. *Πόροι του Μουσείου είναι οι επιχορηγήσεις από το Δημόσιο, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς, δωρεές, κληρονομίες, χορηγίες, καθώς και έσοδα από τη λειτουργία του Μουσείου και των παρεχόμενων από αυτό υπηρεσιών, όπως διαθέσεις εισιτηρίων, καταλόγων, φωτογραφιών, εκδόσεων, οργάνωση*

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

εκθέσεων και συνεδρίων. 4. Το Μουσείο δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα ούτε στις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού ούτε στις διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες και τα δημόσια έργα και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Το Μουσείο απολαμβάνει όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών, καθώς και όλων των δικονομικών προνομίων του Δημοσίου και απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό, λιμενικό ή δικαστικό τέλος και κάθε φόρο, άμεσο ή έμμεσο, εκτός από το φόρο προστιθέμενης αξίας, εισφορά υπέρ τρίτου, καθώς και κάθε άλλο δικαίωμα ή τέλος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Οι συμβάσεις δωρεών, οι προς το Μουσείο επιχορηγήσεις, χορηγίες, επιδοτήσεις, χρηματικές παροχές, κληροδοσίες και δωρεές οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, δικαίωμα ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. 5. Τα όργανα διοίκησης του Μουσείου είναι το διοικητικό συμβούλιο και ο διευθυντής. 6. Το διοικητικό συμβούλιο του Μουσείου είναι επταμελές και διορίζεται με απόφαση του Υπουργού ..... που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για τριετή θητεία που παρατείνεται μέχρι το διορισμό νέου και μπορεί να ανανεώνεται....». Ως εκ τούτου, επί τη βάση των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 4412/2016, το Μουσείο ..... συνιστά αναθέτουσα αρχή δεδομένου ότι, σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο, έχει συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού δημοσίου συμφέροντος και δη ως κοινωφελές νομικό πρόσωπο που δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, αλλά την αξιοποίηση του ....., έχει νομική προσωπικότητα, ως ΝΠΙΔ, και χρηματοδοτείται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από το ελληνικό Δημόσιο, η δε διαχείρισή του υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από το ελληνικό Δημόσιο καθώς τα όργανα διοίκησης αυτού διορίζονται από τον Υπουργό ..... Επισημαίνεται ότι με την παρ. 4 του άρθρου 2 ν.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

2260/1994 το Μουσείο εξαιρούνταν των διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, ωστόσο, η εν λόγω διάταξη θεωρείται ως καταργηθείσα με την νεότερη διάταξη του άρθ. 377 παρ. 4 του ν. 4412/2016, δυνάμει της οποίας οι διατάξεις του νόμου αυτού κατισχύουν κάθε ισχύουσας μέχρι τότε αντίθετης διάταξης, ακόμη και ειδικής όπως το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 2260/1994 και δοθέντος ότι δεν υφίσταται ρητή εξαίρεση του ως άνω νομικού προσώπου από τις διατάξεις του Ν.4412/2016.

4. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 18.02.2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δε πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 25.02.2020 με ΑΔΑΜ ..... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό .....

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 10.4.2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 1.4.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

7. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων, θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής στην εύλογη προσδοκία της ανάθεσης σε αυτόν σύμβασης, δοθέντος ότι αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης με την οποία ματαιώνεται η διαγωνιστική διαδικασία στην οποία συμμετέχει δια της υποβολής προσφοράς και αποφασίζεται η επαναδημοπράτησή της.

Περαιτέρω, ο προσφεύγων αιτείται επίσης να συνεχιστεί η διαγωνιστική διαδικασία ωστόσο το εν λόγω αίτημα απαραδέκτως προβάλλεται, καθώς η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣτΕ 54/2018).

8. Επειδή την 13.04.2020 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους έτερους συμμετέχοντες δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

9. Επειδή με την υπ' αριθμόν 543/2020 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

10. Επειδή με την από 14.4.2020, η αναθέτουσα αρχή ανακοίνωσε ότι δεν θα προχωρήσει στην επαναδημοπράτηση της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

11. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 22.4.2020 απέστειλε μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής στην ΑΕΠΠ, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα αυθημερόν.

12. Επειδή ο προσφεύγων στις 4.5.2020 κατέθεσε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής. Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε εμπροθέσμως σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το ν. 4605/2019 (ΦΕΚ 52/Α/1-4-2019), δοθέντος ότι η συζήτηση για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής ορίσθηκε στις 15.5.2020 και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο.

13. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

14. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 26.03.2020, συμμετείχαν τρεις υποψήφιοι, μεταξύ των οποίων και ο προσφεύγων, ο οποίος υπέβαλε την με αριθμ. συστήματος ..... προσφορά του. Με την προσβαλλόμενη, η αναθέτουσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 3.5 της διακήρυξης, του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, του άρθρου 60 της από 20.3.2020 ΠΝΠ (ΦΕΚ Α΄ 68/20.03.2020) καθώς και «*Επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως α) της δημόσιας υγείας β) της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία αλλά και γ) της προστασίας του ανταγωνισμού με γνώμονα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και δ) προς διασφάλιση του μέγιστου δυνατού αριθμού υποψηφίων αναδόχων*», αποφάσισε τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και την επαναπροκήρυξή της εντός του προσεχούς εξαμήνου. Ειδικότερα, όπως

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

αναφέρεται στην προσβαλλόμενη, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε τη ματαίωση «[...]εκτιμώντας την καθημερινή επιδείνωση των συνθηκών λόγω της πανδημίας του COVID-19 η οποία είχε ως αποτέλεσμα μεταξύ άλλων και την από 23/3/2020 λήψη πρόσθετων μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και λαμβάνοντας υπόψη • το άρθρο 60 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου 20.3.2020 «Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης» (ΦΕΚ 68/Α' /20.3.2020) • το άρθρο 3.5 της ..... Διακήρυξης • το εδάφιο στ της παραγράφου 2 του άρθρου 106 του Ν. 4412/2016 και διαπιστώνοντας • το γεγονός ότι η κατάσταση λόγω της πανδημίας του COVID-19 εκ των πραγμάτων έχει δημιουργήσει συνθήκες απρόβλεπτες που αφορούν σε απολύτως εξωτερικό και αντικειμενικό παράγοντα ο οποίος βρίσκεται εκτός επιρροής της αναθέτουσας αρχής και θεμελιώνει αντικειμενικές δυσκολίες στην ομαλή ολοκλήρωση της διαδικασίας και η οποία εξέλιξη άλλωστε αποτελεί και λόγο ανωτέρας βίας • Επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως ο της δημόσιας υγείας. ο της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία».

15. Επειδή ο προσφεύγων, επικαλούμενος τις διατάξεις του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 17 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ισχυρίζεται με την προσφυγή του τα ακόλουθα : « [...] Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια να προβαίνει στη ματαίωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών και την επαναπροκήρυξή του, εφόσον όμως συντρέχει νόμιμος λόγος, η δε απόφαση περί ματαιώσεως του διαγωνισμού πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

επανάληψη του διαγωνισμού (πρβλ. ΣτΕ 543/2010, 1803/2008, Ε.Α. 226/2009.' Υπενθυμίζουμε ότι όπως έχει ήδη κριθεί και με την με αριθμό 773/2010 Απόφαση ΣτΕ, εάν η ματαιώση διεξαχθέντος διαγωνισμού εχώρησε κατά παράβαση νόμου, η Επιτροπή Αναστολών δύναται, ενόψει του προδήλως βασίμου των κατά της πράξεως ματαιώσεως προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως, να διατάξει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 52 παρ. 7 εδ. α' του π. δ/τος 18/1989 (Α' 8), ως κατάλληλο μέτρο, είτε τη μη έκδοση νέας διακηρύξεως προς διενέργεια διαγωνισμού με το αυτό αντικείμενο, είτε, εάν, εχώρησε ήδη επαναπροκήρυξη, την αναστολή της νέας διαγωνιστικής διαδικασίας. Τέλος, η με αριθμό 703/2009 Απόφαση ΣτΕ ορίζει στο εδάφιο 9 τα ακόλουθα: '9. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του π.δ. 118/2007, οι οποίες είναι στο σύνολό τους εφαρμοστέες εν προκειμένω δεδομένου ότι στη διακήρυξη δεν περιέχεται όρος που να ρυθμίζει διαφορετικά την ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να ματαιώσει τον διαγωνισμό, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια να προβαίνει στη ματαιώση του αποτελέσματος του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξή του, εφ' όσον, όμως, συντρέχει νόμιμος λόγος, η δε απόφαση περί ματαιώσεως του διαγωνισμού πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η επανάληψη του διαγωνισμού. Νόμιμο λόγο ματαιώσεως συνιστά, μεταξύ άλλων, η ανυπαρξία έστω και μιας παραδεκτής προσφοράς. Αντιθέτως, δεν αποτελεί νόμιμο αιτιολογικό έρεισμα της αποφάσεως περί ματαιώσεως, το γεγονός ότι από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, αποκλείσθηκαν όλοι, πλην ενός, με αποτέλεσμα να μην έχει εξασφαλισθεί επαρκής ανταγωνισμός κατά την αξιολόγηση της προσφοράς από οικονομική άποψη, αλλά απαιτείται στην περίπτωση αυτή να αιτιολογηθεί το ασύμφορο της μιας και μοναδικής αυτής προσφοράς (βλ. ΣτΕ 1803/2008, Ε.Α. 378/2009).

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Από το σύνολο των προαναφερόμενων προκύπτει ότι η Αναθέτουσα Αρχή έσφαλε κατά την λήψη απόφασης της να ματαιώσει τον επίδικο διαγωνισμό, καθόσον η διακριτική ευχέρεια αυτής βάσει του διέποντος κανονιστικού πλαισίου και της ίδιας της διακήρυξης εξαντλείτο στη δυνατότητα ματαιώσεως αποκλειστικά για κάποιον από τους περιοριστικά αναφερόμενους νόμιμους λόγους για τους οποίους πρέπει να υπάρχει πλήρης και ειδική αιτιολογία αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η κήρυξη του διαγωνισμού ως άγονου.

Εν προκειμένω, η Αναθέτουσα επικαλέστηκε μεταξύ άλλων και την έλλειψη ανταγωνισμού λόγω των συνθηκών κορωνοϊού ως λόγο απόρριψης της προσφοράς όμως τέτοιος λόγος δεν προβάλλεται νόμιμα βάσει των ανωτέρω. Ούτε καν η ύπαρξη μίας μόνο αποδεκτής προσφοράς δεν μπορεί να αιτιολογήσει ματαίωση της διαδικασίας. Συνεπώς ισχυρισμός ματαίωσης λόγω μη υποβολής πολλών προσφορών είναι αόριστος και αβάσιμος. Ήδη υφίστανται τρεις κατατεθειμένες προφορές και δεν προκύπτει ότι όλες είναι απορριπτέες. Κατ'ακολουθία και ανταγωνισμός έχει αναπτυχθεί και ο διαγωνισμός δεν είναι άγονος αποδεδειγμένα. Η αιτιολογία λοιπόν ματαίωσης της επίδικης διαδικασίας λόγω «...και γ) της προστασίας του ανταγωνισμού με γνώμονα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και δ) προς διασφάλιση του μέγιστου δυνατού αριθμού υποψηφίων αναδόχων» είναι νόμω αβάσιμος. Η ματαίωση δεν χωρεί για λόγους επικείμενης άγνωστης και αόριστης μελλοντικής “υπερπροσφοράς” αγνώστων ενδιαφερομένων ούτε και για ίση μεταχείριση ΜΗ υποψηφίων τρίτων με υποψήφιους ήδη στη διαδικασία. Εκ του ελάσσονος το μείζον έχουμε ήδη αναφερθεί στην πάγια νομολογία των Δικαστηρίων με βάση την οποία ΟΥΤΕ κατ'ελάχιστον δεν επιτρέπεται ματαίωση επί μίας μόνο υπάρχουσας προσφοράς. Επίσης είναι όλως αντιφατική η εν λόγω αιτιολογία καθόσον α) ο διαγωνισμός είναι ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ όπως έχει ήδη προδιαθέσει

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

τους υποψηφίους η αναθέτουσα και συνεπώς η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών είναι δυνατή και άνευ κωλυμάτων, β) η ίδια η αναθέτουσα έχει ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΧΡΟΝΙΚΑ (ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΛΙΓΩΝ ΗΜΕΡΩΝ) αποκλείσει αιτήματα παράτασης προθεσμίας υποβολής προσφορών (οράτε ιστορικό) με αιτιολογία ότι οι συνθήκες κορωνοϊού δεν κωλύουν την συμμετοχή λόγω του ηλεκτρονικού χαρακτήρα του διαγωνισμού, της απρόσκοπτης λειτουργίας των υπηρεσιών, της ανυπαρξίας απαίτησης φυσικής παρουσίας και κυρίως της ήδη υποβολής τριών προσφορών, γ) ΔΕΝ υφίσταται καμία αλλαγή στο νομοθετικό πλαίσιο βάσει των ΠΝΠ για τα μέτρα προστασίας από τον κορωνοϊό των λόγων ματαίωσης, Με τις ΠΝΠ ορίζονται δυνατότητες αναστολής των διαδικασιών που εν προκειμένω ΜΕΤΑ την απόρριψη των αιτημάτων παράτασης των προθεσμιών κατάθεσης προσφορών η αναστολή χωρεί ΜΟΝΟ στα στάδια των αξιολογήσεων και μόνο ΕΑΝ είναι αναγκαία με δεδομένο ότι η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να λάβει χώρα κανονικώς, καθώς οι προσφορές υποβάλλονται ηλεκτρονικά και κάθε μέλος επιτροπής έχει δυνατότητα να τα ελέγξει όπως και να εκδοθεί πρακτικό αξιολόγησης όπως έπραξαν και με το πρακτικό ματαίωσης τα συλλογικά όργανα της ΑΑ χωρίς κώλυμα ή κίνδυνο υγείας, . δ) το ίδιο νομικό πλαίσιο που επικαλούνται για την ματαίωση δεν έγινε δεκτό για τα εις αυτό ορισθέντα δηλ. για την δυνατότητα του ελάχιστου μέτρου παράτασης των προσφορών, ΚΑΙ ε) ούτε η γραμματική διατύπωση, ούτε τα πραγματικά περιστατικά ούτε η ύπαρξη 3 προσφορών αιτιολογούν την υιοθέτηση της ανωτέρω αιτιολογίας ματαίωσης. Η απλή προσδοκία ανάπτυξης περισσότερου ανταγωνισμού στο μέλλον δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των περιοριστικά αναφερόμενων στο άρθρο 106 του ν. 4412/2016 λόγων ματαίωσης ενός διαγωνισμού δημόσιας σύμβασης ούτε μπορεί να αποτελέσει έγκυρο αιτιολογικό έρεισμα της ματαίωσης. Πολλώ δε μάλλον είναι αντιφατική και προσχηματική στο μέτρο που ήδη η αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

δεν δέχθηκε παράταση προσφορών με αιτιολογία ότι “Επειδή το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης για τυπικούς και ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι δεν οφείλονται στη διακριτική ευχέρεια του Μουσείου είναι εξαιρετικά ανελαστικό και τυχόν παράταση της διαδικασίας υποβολής προσφορών εγκυμονεί κινδύνους αδυναμίας ολοκλήρωσης της Πράξης. “
Συνεπώς η επανπροκήρυξη είναι αλυσιτελής όπως η ίδια η ΑΑ έχει ομολογήσει και προσχηματική διότι δεν υφίσταται χρονικό περιθώριο μετά από 6 μήνες να προκηρυχθεί η διαδικασία που έχει χρόνο υλοποίησης 12 μήνες και απαιτείται και διάστημα 2-3 μηνών για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Η ματαίωση προβάλλει οριστική και χωρίς νόμιμη αιτία. Εν προκειμένω ούτε υφίσταται - ούτε η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει με συγκεκριμένο τρόπο ότι υφίσταται - κάποιος από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 106 του ν. 4412/2016 λόγους ματαίωσης της διαδικασίας για την αιτιολογία υπό γ και δ. Άλλωστε σε προηγούμενα έγγραφα της η ίδια η ΑΑ και η ίδια η Επιτροπή Διενέργειας επί αιτημάτων παράτασης των προσφορών απεφάνθη αρνητικά με την αιτιολογία ότι παρά την πανδημία κώλυμα για τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό και την συνέχισή του δεν υφίσταται. Οι απαντήσεις αυτές εδόθησαν μετά την ΠΝΠ της 20.3.2020 και από τον χρόνο αυτό των απαντήσεων έως την έκδοση της απόφασης ματαίωσης ΚΑΜΙΑ επιβάρυνση ή πρόσθετο μέτρο ή ανατροπή των συνθηκών δεν έχει επισυμβεί η οποία να ανατρέψει δηλαδή τους όρους ηλεκτρονικής αξιολόγησης των προσφορών. Αναφορικά τώρα με τις δύο έτερες επάλληλες αιτιάσεις της πράξης ματαίωσης ήτοι «...Επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως α) της δημόσιας υγείας β) της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία ....» και αυτές είναι αόριστες, αβάσιμες, αντιφατικές και καταχρηστικές. Η εμφάνιση της πανδημίας του COVID-19 συνιστά μεν γεγονός απρόβλεπτο και κείμενο εκτός της σφαίρας ελέγχου της αναθέτουσας αρχής,

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

όμως, ούτε η πανδημία αυτή καθαυτή ούτε τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα, που έχουν ληφθεί για την παρεμπόδιση της εξάπλωσής της, δεν επηρεάζουν (και, μάλιστα, ουσιωδώς) τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ολοκληρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού με ασφάλεια και τη δυνατότητα του επιλεγμένου αναδόχου να εκτελέσει τη σύμβαση (ιδίως ενόψει του αντικειμένου της, που συνίσταται κυρίως στην ανάπτυξη λογισμικού). Κανένα μέτρο νέο δεν ετέθη από την 20/3 έως την 1 /4 που να υποχρεώνει την αναθέτουσα στην ματαίωση. Όταν η ίδια αρνήθηκε το έλασσον (παράταση προθεσμίας με αιτιολογία ανυπαρξίας συνθηκών απρόβλεπτων και ανατρεπτικών κανονικότητας για η/κους διαγωνισμούς) πώς επικαλείται τους ίδιους λόγους για το μείζον (ματαίωση) ;;;; Ουτε όμως ήταν άγνωστη η πανδημία την ημ/νια υποβολής προσφορών και προ αυτής όταν αρνήθηκε την παράταση. Ούτε επιβαρύνεται η δημόσια υγεία από την χρήση ΗΥ για την διενέργεια και αξιολόγηση των προσφορών. Στην αιτιολογία δε της προσβαλλόμενης πράξης δεν προσδιορίζεται κανένας συγκεκριμένος σύνδεσμος ανάμεσα αφενός στην πανδημία ή και τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα παρεμπόδισης της εξάπλωσής της και αφετέρου στη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ολοκληρώσει τον διαγωνισμό και τη δυνατότητα του αναδόχου να ολοκληρώσει τη σύμβαση. Η επίκληση, στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, «επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως της δημόσιας υγείας» είναι ολωσδιόλου αόριστη (γιατί, άραγε, να κινδυνεύσει η δημόσια υγεία, από την αξιολόγηση των προσφορών που υποβλήθηκαν, τη σύναψη της σύμβασης και την εκτέλεσή της που έγκειται κυρίως σε ανάπτυξη λογισμικού ΚΑΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ!!!!). Η επίκληση δε της «απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία» είναι και εντελώς αόριστη (θα μπορούσε να την επικαλείται κάθε αναθέτουσα αρχή σε κάθε

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

δημόσιο διαγωνισμό), αλλά και αλυσιτελής, υπό την έννοια ότι δεν αναφέρεται οποιαδήποτε επίπτωση της απρόοπτης αυτής μεταβολής στη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ολοκληρώσει τον διαγωνισμό και του αναδόχου να εκτελέσει τη σύμβαση, ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΠΟΤΕ ΕΠΙΣΥΝΕΒΗ ΑΥΤΗ ΚΑΘΟΣΟΝ ΔΕΝ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΤΗΝ 20/3, 24/3, 27/3 ΟΤΑΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΤΑΘΕΙ Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ. Τέλος η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα ως νόμω αβάσιμη και στο μέτρο που επικαλείται την εφαρμογή του ά. 60 της ΠΝΠ της 20/3/2020 (ΦΕΚ Α' 68). Η διάταξη δίνει δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές για αναβολή διενέργειας διαγωνισμών, παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών και, επί ήδη ανατεθειμένων συμβάσεων, παράταση ή αναστολή των προθεσμιών εκτέλεσής τους. Δεν προβλέπει η διάταξη αυτή νέα περίπτωση ματαίωσης των διαγωνισμών, στους οποίους έχουν υποβληθεί προσφορές. Ενώ η χρήση της ευχέρειας αναβολής διενέργειας και παράτασης της προθεσμίας υποβολής προσφορών προϋποθέτει, ότι οι ενέργειες αυτές επιβάλλονται προς αποτροπή εμφάνισης ή περαιτέρω εξάπλωσης του κορωνοϊού, πράγμα που στη συγκεκριμένη περίπτωση ούτε ισχύει ούτε αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση καθότι ο διαγωνισμός είναι ηλεκτρονικός. Είναι δε αντιφατική όπως ετέθη στην προσβαλλόμενη λόγω της πρότερης άρνησης της ΑΑ για παράταση υποβολής προσφορών και φυσικά λόγω προηγούμενης ρητής άρνησης της ΑΑ περί ύπαρξης των συνθηκών ανωτέρας βίας λόγω πανδημίας. Μάλιστα η αντιφατική αυτή συμπεριφορά των οργάνων της επί του συγκεκριμένου διαγωνισμού βρίσκεται σε αντίθεση με τη στάση της ίδιας, η οποία δεν ματαίωσε, αλλά αντίθετα, με πρόθεση να ολοκληρώσει τις διαδικασίες και να ανακηρύξει αναδόχους, συνεχίζει να αξιολογεί τις προσφορές σε δύο διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων (διακηρύξεις με αριθμούς πρωτοκόλλου ..... και .....) με συναφή αντικείμενα (ο πρώτος «Ηλεκτρονικές

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Εφαρμογές των γεω-μνημείων της .....» και με αντικείμενο την ανάπτυξη λογισμικού και ο δεύτερος «Εκθεσιακή παρουσίαση ..... από την περιοχή Κύρια .....» και με αντικείμενο προμήθεια εξοπλισμού εκθέσεων και κατασκευές σε μουσείο) καθώς και με πρόσφατες καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής προσφορών (09 -01-2020 και 07-01-2020, αντίστοιχα). Η ματαίωση του διαγωνισμού έγινε επιλεκτικά και με αδιαφανή κριτήρια, αόριστες και αντιφατικές αιτιολογίες, όλως αδιαφανώς καθότι έχει επισυμβεί μετά από την γνώση των κατατεθεισών προσφορών. Για όλους τους ανωτέρω λόγους, η προσβαλλόμενη απόφαση να είναι παράνομη και ακυρωτέα».

16. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται τα κάτωθι: «[...] Σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3 της διακήρυξης, οποιοδήποτε αίτημα - διευκρίνιση θα έπρεπε να υποβληθεί 10 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήτοι την 16.03.2020. Ουδένα αίτημα για παράταση του εν λόγω διαγωνισμού υποβλήθηκε μέχρι την ημερομηνία αυτή. Τα πρώτα δύο αιτήματα για παράταση υποβλήθηκαν την 18.03.2020 από την ..... και την ..... με ξεχωριστές επιστολές. Το τρίτο αίτημα για παράταση του εν λόγω διαγωνισμού υποβλήθηκε από τη ..... στις 23/03/2020 και ώρα 17:54, μετά δηλαδή τη λήξη του ωραρίου λειτουργίας του Μουσείου και πρωτοκολλήθηκε την 24/03/2020, δηλαδή δύο ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών

Ως εκ των άνω εκρίθη υπό της Επιτροπής Διαγωνισμού μεταξύ άλλων ότι

- τα αιτήματα διευκρίνισης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών -παράτασης αυτής, ήταν εκπρόθεσμα.
- Επιπλέον : τηρήθηκαν στο ακέραιο οι κανόνες δημοσιότητας που ορίζει ο νόμος 4412/2016 και η προκήρυξη ήταν στον αέρα ικανό διάστημα για την επαρκή και έγκαιρη προετοιμασία των υποψηφίων αναδοχών.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης για τυπικούς και ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι δεν οφείλονται στη διακριτική ευχέρεια του Μουσείου ήταν εξαιρετικά ανελαστικό και τυχόν παράταση της διαδικασίας υποβολής προσφορών εγκυμονούσε κινδύνους αδυναμίας ολοκλήρωσης της Πράξης.

- Δεν υπήρξε περιορισμός ως προς τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής από τα έκτακτα μέτρα που είχαν ανακοινωθεί μέχρι τη συγκεκριμένη στιγμή

- Η δε υποβολή του φακέλου συμμετοχής στο διαγωνισμό γίνεται ηλεκτρονικά

Δεδομένων των ως άνω οι υποβληθείσες αιτήσεις παράτασης προθεσμίας υποβολής προσφορών απορρίφθηκαν από την Επιτροπή Διαγωνισμού, με τελευταία εκείνη της ..... 24/03/2020 (οράτε σχετικά έγγραφα : 5,6,7,8,9,10).

Διευκρινίζεται ότι στον εν λόγω διαγωνισμό είχαν ήδη υποβληθεί εμπρόθεσμα προσφορές από τρεις υποψηφίους αναδόχους, μεταξύ των οποίων και της προσφεύγουσας ως άνω .

Το Μουσείο ..... / Αναθέτουσα Αρχή κατέβαλε κάθε προσπάθεια για την ομαλή ολοκλήρωση του διαγωνισμού για λόγους που σχετίζονται με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης.

Στόχος του Μουσείου μέσω του χρονοδιαγράμματος που είχε τεθεί ήταν η αποσφράγιση των προσφορών την 31 Μαρτίου 2020, η αξιολόγηση τους εντός του Απριλίου ώστε να είναι εφικτή η υπογραφή σύμβασης με τον ανάδοχο αρχές Μαΐου και να ευνοείται η δυνατότητα υλοποίησης του έργου μέχρι το τέλος του έτους, χρονοδιάγραμμα το οποίο υπό τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί εμφανίζεται ιδιαίτερα προβληματικό

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Επειδή η ματαιώση του κρινόμενου διαγωνισμού ερείδεται σε νόμιμους λόγους ματαιώσεως, οι οποίοι προσδιορίζονται στην απόφαση της 249 Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ....., όπως παραδεκτά συμπληρώνονται α) από τα στοιχεία του φακέλου και β) σύμφωνα με τα κάτωθι (συμπληρωματική αιτιολογία):

επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος όπως ιδίως α) της δημόσιας υγείας (συμπληρωματική αιτιολογία :) δεδομένου ότι υπάρχει απαίτηση φυσικής παρουσίας του αναδόχου στη ..... και συνεργασία δια ζώσης με το προσωπικό του Μουσείου για την εκτέλεση της σύμβασης -υλοποίηση του προγράμματος η απαίτηση δε αυτή προκύπτει από την ίδια την προκήρυξη σε συνδυασμό με την επιδείνωση της κατάστασης λόγω πανδημίας τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο με συνέπεια εκτός άλλων τη θέσει σε καραντίνα των 2 (εκ των τεσσάρων εν συνόλω)Κέντρων Υγείας του νησιού ..... και 50 μελών του υγειονομικού προσωπικού ,ενώ ήδη βρίσκονται σε ισχύ μέτρα απαγόρευσης μετακίνησης από και προς τη .....,

β) της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία (συμπληρωματική αιτιολογία :) με συνέπεια η δυνατότητα του αναδόχου να ολοκληρώσει την παραπάνω σύμβαση εντός του χρονοδιαγράμματος υπό τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί να μην παρίσταται εφικτή καθώς απαγορεύθηκε η μετάβαση στα νησιά μη μόνιμων κατοίκων από 21-3-2020 όπως οι διατάξεις αυτές επικαιροποιήθηκαν και ισχύουν σε συνδυασμό με την απαίτηση φυσικής παρουσίας του αναδόχου στη ..... και συνεργασία δια ζώσης με το προσωπικό του Μουσείου για την εκτέλεση της σύμβασης -υλοποίηση του προγράμματος η οποία προκύπτει από την ίδια την προκήρυξη και σε συνάρτηση με την επιδείνωση της κατάστασης λόγω πανδημίας τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

αλλά και γ) της προστασίας του ανταγωνισμού με γνώμονα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και δ) προς διασφάλιση του μεγίστου αριθμού υποψηφίων αναδοχών, (αλλά και του λόγου που προσδιορίζεται μεν στην εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού προς το ΔΣ του ....., περιλαμβάνεται και στο σχετικό Απόσπασμα Πρακτικού , και ο οποίος λόγος προδήλως εκ παραδρομής δεν περιλήφθηκε στην σχετική απόφαση του ΔΣ της αναθέτουσας (σημ. όλοι οι άλλοι λόγοι συμπεριλήφθησαν) και τον οποίο λόγο άλλως παραδεκτά συμπληρώνουμε δια των παρουσών απόψεων ήτοι:) ε) το γεγονός ότι η κατάσταση λόγω πανδημίας του COVID -19 εκ των πραγμάτων έχει δημιουργήσει συνθήκες απρόβλεπτες που αφορούν σε απολύτως εξωτερικό και αντικειμενικό παράγοντα ο οποίος βρίσκεται εκτός επιρροής της αναθέτουσας αρχής και θεμελιώνει αντικειμενικές δυσκολίες στην ομαλή ολοκλήρωση της διαδικασίας και η οποία εξέλιξη άλλωστε αποτελεί και λόγο ανωτέρας βίας

Επειδή υπάρχει ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΣΤΗ ..... για την εκτέλεση της σύμβασης - υλοποίηση του προγράμματος η απαίτηση δε αυτή προκύπτει από την ίδια την προκήρυξη. Η εκτέλεση του προκηρυχθέντος έργου ναι μεν αφορά και την ανάπτυξη λογισμικού, η εκτέλεση όμως της σύμβασης και η υλοποίηση του προκηρυχθέντος έργου δεν δύναται όμως να γίνει μόνο δια μέσου ηλεκτρονικού περιβάλλοντος εργασίας ! όπως καλά γνωρίζει και οφείλει να γνωρίζει ο κάθε υποψήφιος ανάδοχος Όπως προκύπτει από την αναλυτική διακήρυξη του έργου «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του ..... η υλοποίηση του έργου ΑΠΑΙΤΕΙ τη φυσική παρουσία του αναδόχου στους εκθεσιακούς χώρους και τις συλλογές του Μουσείου στο ..... σε πολλές φάσεις και ιδιαίτερα στην αρχική καθώς εκτός άλλων το αποζητούμενο έργο το οποίο εξυπηρετείται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών έχει άμεση σχέση με το συγκεκριμένο αντικείμενο προβολής

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

το οποίο πρέπει επιτόπου να θεωρηθεί, μελετηθεί σε συνεργασία με το προσωπικό του Μουσείου από τον ανάδοχο, προκειμένου να αναδειχθεί και να επιδειχθεί στον χρήστη του ηλεκτρονικού μέσου / επισκέπτη. Διαδικασίες και ανάγκες *sine qua non* για την υλοποίηση του έργου

Άλλωστε όπως ρητά αναφέρεται στο τεύχος της Διακήρυξης : Σελ.5 1.3.1 «Οι προτεινόμενες ψηφιακές εφαρμογές αναφέρονται και συμπληρώνουν τις Μόνιμες Εκθέσεις του Μουσείου εμπλουτίζοντας και επαυξάνοντας το περιεχόμενο τους».... Σελ 54. Σκοπός και στόχοι της σύμβασης. Βασικά στοιχεία και στόχοι του έργου. Η παρούσα πρόταση θα βοηθήσει στην ανάδειξη του εκθεσιακού πλούτου και των συλλογών του Μουσείου που θα τις καταστήσουν ελκυστικές και προσβάσιμες σε ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών και χρηστών. Οι προτεινόμενες ψηφιακές εφαρμογές αναφέρονται και συμπληρώνουν τις Μόνιμες Εκθέσεις του Μουσείου εμπλουτίζοντας και επαυξάνοντας το περιεχόμενο τους. Σκοπός του Έργου. Στόχος της προτεινόμενης πράξης είναι η εξειδικευμένη, θεματικά / τεχνολογικά / επικοινωνιακά, υποστήριξη προβολής και προώθησης των εκθέσεων του Μουσείου .....

Επειδή είναι αυτονόητο για κάθε συμμετέχοντα στο διαγωνισμό ότι η εκτέλεση της σύμβασης δεν αφορά ένα αυτόνομο έργο πληροφορικής αλλά ότι για την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου αποτελεί προϋπόθεση η επιτόπια παρουσία του αναδόχου και η συνεργασία με το Μουσείο /Αναθέτουσα ώστε να εξασφαλισθεί η αντίληψη των απαιτήσεων, των αναγκών και περιορισμών του εκθεσιακού χώρου και η καλή γνώση των ήδη εγκατεστημένων Μόνιμων Εκθέσεων του Μουσείου οι οποίες πρόκειται να εμπλουτισθούν και να επαυξηθούν. Πρόσθετους περιορισμούς αντιμετωπίζει η επιλογή των εκθεμάτων στα οποία πρόκειται να υλοποιηθεί παρουσίαση επαυξημένης πραγματικότητας. Εξάλλου τα εκθέματα των μόνιμων εκθέσεων και των

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

συλλογών του Μουσείου παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που αφορούν την ευαισθησία στην μετακίνηση (εύθρυπτα και ευαίσθητα εκθέματα απολιθωμένων φύλλων και καρπών, κλαδιών ριζών και κορμών), το μέγεθος των μεγάλων απολιθωμένων κορμών (φτάνουν σε μήκος μέχρι 19 μέτρα) και το βάρος των εκθεμάτων (2.500 kg/m³) γεγονός θέτει πρόσθετους περιορισμούς στην υλοποίηση των τρισδιάστατων απεικονίσεων και την υλοποίηση της επαυξημένης πραγματικότητας. Τα παραπάνω καθιστούν απαραίτητη την επιτόπια εξέταση των παραμέτρων προκειμένου να επιλεγούν τα κατάλληλα μέσα και τρόποι υλοποίησης.

Ειδικότερα μεταξύ των αντικείμενων του έργου περιλαμβάνονται (Σελ 55. επ.)

4) Εφαρμογή εικονικής περιήγησης στους εκθεσιακούς χώρους. Στόχος της ενέργειας αυτής είναι η δημιουργία μίας εικονικής περιήγησης από το διαδίκτυο του Μουσείου, που θα αποτυπωθεί με όσο το δυνατό περισσότερες λεπτομέρειες. Η χρήση των νέων τεχνολογιών έχει άμεση σχέση με το αντικείμενο προβολής (έκθεμα) καθώς και με τον επισκέπτη. Η επιλογή του κατάλληλου φωτισμού, της βέλτιστης διαδρομής, της πληροφορίας που θα είναι διαθέσιμη και ο καθορισμός των παραμέτρων απαιτεί τη μελέτη του χώρου και την κατάθεση προτεινόμενων λύσεων από τον ανάδοχο.

5) Ψηφιακή Εφαρμογή Ξενάγησης με χρήση Τεχνολογιών Αιχμής. Προτείνεται η υλοποίηση μίας εφαρμογής ψηφιακής περιήγησης στα εκθέματα του Μουσείου, η οποία θα χρησιμοποιεί πολλές διαφορετικές τεχνολογίες αιχμής για να παρέχει υπηρεσίες και ψηφιακό περιεχόμενο στους επισκέπτες του Μουσείου σαν native εφαρμογή σε πλατφόρμες iOS & Android. Η ψηφιακή περιήγηση στα εκθέματα του Μουσείου είναι δυνατόν να υλοποιηθεί μόνο μετά από την επιτόπια μελέτη του Αναδόχου ώστε να επιλεγούν οι βέλτιστες διαδρομές, τα κατάλληλα εκθέματα και οι κατάλληλη μεθοδολογία υλοποίησης

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

7) Εφαρμογή επαυξημένης πραγματικότητας για συγκεκριμένο αριθμό εκθεμάτων του μουσείου. Ειδικότερα στα πλαίσια αυτής της δράσης θα επιλεγούν 10 αντικείμενα - απολιθωμένοι κορμοί του Μουσείου και θα υλοποιηθεί μία παρουσίαση επαυξημένης πραγματικότητας για το κάθε ένα από αυτά. Η φυσική παρουσία του Αναδόχου στο χώρο του Μουσείου για την υλοποίηση του συγκεκριμένου παραδοτέου προκύπτει από τον ορισμό της Επαυξημένης Πραγματικότητας η οποία αναφέρεται σε εφαρμογές υπολογιστών που ενσωματώνουν στον πραγματικό κόσμο, όπως αυτός εκλαμβάνεται από το χρήστη μέσα από τις αισθήσεις του, πληροφορία και υλικό κυρίως εικόνας και ήχου, δημιουργημένα από μια υπολογιστική μονάδα. Σύμφωνα με τον Ronald Azuma [Azuma, 1997], τα τρία χαρακτηριστικά που καθορίζουν την επαυξημένη πραγματικότητα είναι τα εξής:

1. Συνδυάζει το πραγματικό και το εικονικό
2. Είναι διαδραστική σε πραγματικό χρόνο
3. Η πληροφορία χωροθετείται στις τρεις διαστάσεις

Για κάθε χρονικό βήμα μιας εφαρμογής επαυξημένης πραγματικότητας θα πρέπει η εφαρμογή:

1. Να καθορίσει την τρέχουσα κατάσταση του φυσικού κόσμου καθώς και του εικονικού κόσμου.
2. Να εμφανίσει την εικονική πληροφορία με χωρική και χρονική συσχέτιση με τον πραγματικό κόσμο κατά τρόπο που θα επιτρέψει στο χρήστη να αντιληφθεί τα εικονικά στοιχεία ως μέρος του φυσικού κόσμου και στη συνέχεια να επιστρέψει στο βήμα ,για να προχωρήσουμε στο επόμενο χρονικό βήμα.

8) Δημιουργία 8 τρισδιάστατων μοντέλων κορμών

Θα σχεδιαστούν και υλοποιηθούν δέκα (10) τρισδιάστατες απεικονίσεις υψηλής ποιότητας επιλεγμένων απολιθωμένων κορμών με την χρήση

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

τρισδιάστατου σαρωτή και αντίστοιχου λογισμικού ώστε να χρησιμοποιηθούν στις ψηφιακές εφαρμογές που περιγράφονται στα άλλα πακέτα εργασίας.

Είναι αυτονόητη προϋπόθεση η φυσική παρουσία του Αναδόχου στους χώρους του Μουσείου για την υλοποίηση του συγκεκριμένου παραδοτέου ώστε να επιλεγούν σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή τα κατάλληλα εκθέματα τα οποία και θα απεικονιστούν τρισδιάστατα. Η δε απεικόνισή τους μπορεί να γίνει μόνο επιτόπου για ευνόητους λόγους που σχετίζονται με την ευαισθησία, το μέγεθος και την ασφάλεια των εκθεμάτων.

Συμπερασματικά από όσα παρατέθηκαν σχετικά με τα παραδοτέα 4,5,7,και 8 αποδεικνύεται ότι για την αποτελεσματική υλοποίηση των παραπάνω αποτελεί προϋπόθεση εκ των ουκ άνευ, η επιτόπια παρουσία του αναδόχου και η συνεργασία με το Μουσείο ώστε να υλοποιηθούν τα παραδοτέα, (ανάγκες τις οποίες προφανώς αντιλαμβάνεται ο υποψήφιος ανάδοχος)

- 4. Εφαρμογή εικονικής περιήγησης στους εκθεσιακούς χώρους
- 5. Ψηφιακή Εφαρμογή Ξενάγησης με χρήση Τεχνολογιών

Αιχμής

- 7. Εφαρμογή επαυξημένης πραγματικότητας για συγκεκριμένο αριθμό εκθεμάτων του μουσείου
- 8. Δημιουργία 8 τρισδιάστατων μοντέλων κορμών

Επειδή υπό των συγκεκριμένων πραγματικών συνθηκών οι οποίες απροόπτως μεταβλήθηκαν σε συνδυασμό και με τις συγκεκριμένες ανάγκες του έργου, είναι προφανές και δίδαγμα κοινής πείρας ότι α) οποιαδήποτε τυχόν μετακίνηση του αναδόχου αλλά και η φυσική παρουσία των στελεχών του αναδόχου και των στελεχών του Μουσείου στο ..... το συγκεκριμένο διάστημα για τις ανάγκες υλοποίησης του έργου ήταν επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία (2 κέντρα υγείας κλειστά .υπεράριθμοι πρόσφυγες - μετανάστες, 50 υγειονομικοί σε καραντίνα .παρακαλώ οράτε προσκομιζόμενα σχετικά υπό

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

12 δημοσιεύματα τύπου), β) δεν ήταν επιτρεπτή η μετακίνηση των στελεχών του αναδόχου λόγω των έκτακτων μέτρων της Κυβέρνησης ως άνω, γ) άρα ήταν εξόχως δύσκολη και προβληματική η υλοποίηση του έργου εντός του συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος λόγω των υφιστάμενων περιορισμών που καθιστούν αμφίβολη και επικίνδυνη για τη δημόσια υγεία την δυνατότητα φυσικής παρουσίας των στελεχών του αναδόχου και των στελεχών του Μουσείου στο ..... το προσεχές διάστημα. Το Μουσείο ...../Αναθέτουσα κατέβαλε κάθε προσπάθεια για την ομαλή ολοκλήρωση του διαγωνισμού στο πλέον σύντομο διάστημα για λόγους που σχετίζονται με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης.

Στόχος του Μουσείου / Αναθέτουσας Αρχής μέσω του χρονοδιαγράμματος που είχε τεθεί από την προκήρυξη η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 21/02/2020 με αριθμό δημοσίευσης EE/S S37 21/02/2020 87730-2020-EL (πολύ πριν από την εμφάνιση του πρώτου κρούσματος της πανδημίας στη χώρα μας) ήταν η αποσφράγιση των προσφορών την 31 Μαρτίου 2020, η αξιολόγηση των προσφορών εντός του Απριλίου ώστε να είναι εφικτή η υπογραφή σύμβασης με τον υποψήφιο ανάδοχο αρχές Μαΐου ούτως ώστε να υπάρχει η χρονική δυνατότητα υλοποίησης του έργου μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Το παραπάνω χρονοδιάγραμμα και κυρίως η δυνατότητα του αναδόχου να ολοκληρώσει την παραπάνω σύμβαση εντός του χρονοδιαγράμματος υπό τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί δεν είναι εφικτή καθώς απαγορεύθηκε η μετάβαση στα νησιά μη μόνιμων κατοίκων από 21-3-2020 όπως οι διατάξεις αυτές επικαιροποιήθηκαν και ισχύουν λόγω του προσωρινού περιορισμού εν όλω των πάσης φύσεως αεροπορικών συνδέσεων, καθώς και της κυκλοφορίας κάθε τύπου πλοίου και σκάφους και της λειτουργίας πορθμείων για τη μεταφορά επιβατών διά θαλάσσης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

πλοίων αναψυχής και επαγγελματικών τουριστικών πλοίων, λάντζων και θαλασσίων ταξί από την ηπειρωτική Ελλάδα προς τα νησιά, καθώς και μεταξύ των νησιών της χώρας, για προληπτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας από την περαιτέρω διάδοση του κορωνοϊού COVID-19 στην ελληνική Επικράτεια σύμφωνα με την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 20009/20.3.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υγείας, Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Επιβολή του μέτρου του εν μέρει προσωρινού περιορισμού κυκλοφορίας κάθε τύπου πλοίων και σκαφών καθώς και του απόπλου και κατάπλου ιδιωτικών πλοίων αναψυχής και επαγγελματικών τουριστικών πλοίων στην ελληνική Επικράτεια, προς περιορισμό της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, για το χρονικό διάστημα από 21.3.2020 και ώρα 06:00 με την ην υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.20036/22.3.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών με θέμα «Επιβολή του μέτρου του προσωρινού περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών προς αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» (Β' 986), όπως συμπληρώθηκε με την υπ' αρ. 20797/26.3.2020 κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών (Β1 1040) και η ισχύς της οποίας παρατάθηκε με την υπ' αρ. Δ1α/Γ.Π.οικ.22824/4.4.2020 κοινή απόφαση των ιδίων επίσης Υπουργών (Β' 1168) και τροποποιήθηκε εκ νέου με την υπ' αρ. 24112/9.4.2020 κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών (Β' 1272). Είναι τέτοια η επιδείνωση των συνθηκών και η αβεβαιότητα που διαμορφώνεται ώστε σε εφαρμογή της ΠΝΠ 20.03.2020 από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών εκδόθηκε η 20319 Υ.Α (ΦΕΚ 1022/Β/24.03.2020) «Αναβολή διενέργειας διαγωνισμών, παράταση προθεσμιών και άλλες διατάξεις, για το χρονικό διάστημα από 24.3.2020 έως και 30.4.2020, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.» σύμφωνα με την οποία «αναβάλλεται η διεξαγωγή διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

συμβάσεων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 4412/2016 και 4413/2016, όπως ισχύουν, κατά το χρονικό διάστημα από τις 24.3.2020 μέχρι και τις 30.4.2020.»

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ήτοι γεγονότα κοινώς γνωστά), **ΠΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ, ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ** - γεγονότα κοινώς γνωστά

Δυστυχώς όμως κατά την εξελισσόμενη κορύφωση της πανδημίας ,από την Τρίτη 24 Μαρτίου 2020 έως τη Δευτέρα 30 Μαρτίου, ημερομηνία πραγματοποίησης της 249 Συνεδρίαση του ΔΣ του Διοικητικού Συμβουλίου του ....., ότε και αποφασίσθηκε δι' αυτού η ματαίωση του εν λόγω διαγωνισμού συνέβησαν πραγματικά περιστατικά τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο ,τα οποία είναι κοινώς γνωστά δεδομένου ότι ανακοινώθηκαν και από τα δημόσια μέσα μαζικής ενημέρωσης όπως προκύπτει από τις ανακοινώσεις του Υπουργείου Υγείας και αποδεικνύεται από τα σχετικά γραφήματα και τα οποία αποτυπώνονται και στα σχετικά έγγραφα που συνημμένα με τις παρούσες υποβάλλουμε (καμπύλη της νόσου σε πανελλαδικό επίπεδο), ραγδαία αύξηση κρουσμάτων αλλά και δημοσιεύματα σχετικά με τον πρώτο θάνατο ατόμου από τη νόσο σε τοπικό επίπεδο, θέσει σε καραντίνα των 2 (εκ των τεσσάρων εν συνόλω) Κέντρων Υγείας του νησιού ..... και 50 μελών του υγειονομικού προσωπικού των Κέντρων Υγείας καθώς η κόρη της θανούσας ήταν νοσηλεύτρια που υπηρετούσε και στα δύο Κέντρα εκ περιτροπής

Εξάλλου θέμα δημόσιας υγείας τίθεται και από τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν την περίοδο αυτή στα νησιά της χώρας και ειδικότερα στη ..... η οποία αντιμετωπίζει μείζονες κινδύνους συνδεδεμένους με την εξάπλωση της πανδημίας και συνδυαζόμενους με το γεγονός της ύπαρξης υπεράριθμου

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

αριθμού προσφύγων και μεταναστών εντός και πέριξ του ΚΥΤ .....κατάσταση η οποία έχει χαρακτηριστεί ως υγειονομική βόμβα λόγω της δυσκολίας εφαρμογής μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης, καθώς και του κινδύνου εισαγόμενων κρουσμάτων κορωνοϊού από τη συνεχιζόμενη παράνομη είσοδο από την Τουρκία προσφύγων και μεταναστών, ενώ στην γειτονική χώρα υπάρχει έξαρση της πανδημίας. Η δυσκολία , κρισιμότητα και επικινδυνότητα της ως άνω κατάστασης είναι παραδεκτή τόσο από το ελληνικό κράτος όσο και από την ευρωπαϊκή κοινότητα και πλήθος επιστημονικά fora *ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ -ΑΠΡΟΟΠΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ* η οποία έχει επέλθει από την ως άνω πανδημία (δίδαγμα κοινής πείρας) Σημειώνεται ότι ,εξαιτίας της «συνεχούς επιδείνωσης των εξελίξεων λόγω της εξάπλωσης του COVID-19» η οποία επιδείνωση είχε ως αποτέλεσμα μεταξύ άλλων την από 23/3/2020 λήψη πρόσθετων μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και η οποία εξέλιξη επιδείνωσης εκ των πραγμάτων δημιούργησε συνθήκες απρόβλεπτες που αφορούν σε απολύτως εξωτερικό και αντικειμενικό παράγοντα ,ο οποίος βρίσκεται εκτός επιρροής της αναθέτουσας αρχής και θεμελιώνει αντικειμενικές δυσκολίες στην ομαλή ολοκλήρωση της διαδικασίας και η οποία εξέλιξη άλλωστε αποτελεί και λόγο ανωτέρας βίας ,σύμφωνα και με όσα αναφέρονται μεταξύ άλλων στην εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού προς το ΔΣ του Μουσείου (απόσπασμα πρακτικού 30 Μαρτίου 2020, 249 η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ,σελ. 4 και περί το μέσον αυτής, σχετικό έγγραφο του φακέλου) και το οποίο τμήμα της εισήγησης της Επιτροπής Διαγωνισμού - κατόπιν ρητής αναφοράς της στην επιδείνωση των συνθηκών λόγω της πανδημίας και της λήψης πρόσθετων μέτρων κυκλοφορίας-περιλαμβάνον το λόγο περί ανωτέρας βίας εκ παραδρομής δεν περιλήφθηκε στη σχετική απόφαση του ΔΣ , άλλως αποτελεί κατά τούτο συμπληρωματική αιτιολογία.. Οι οποίες συνθήκες σύμφωνα και με τα διδάγματα της κοινής

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

πείρας, τα οποία λαμβάνονται αυτεπαγγέλτως υπόψιν , μετέβαλαν ουσιωδώς την όλη κατάσταση δημιουργώντας προδήλως σημαντικές αβεβαιότητες και εν τέλει ανυπέρβλητα εμπόδια ως προς την δυνατότητα υλοποίησης του έργου την παρούσα στιγμή. Είναι δηλ. προφανές και κοινώς γνωστό ότι μεταξύ των ημερομηνιών απόρριψης των αιτημάτων παράτασης υπό υποψηφίων συμμετεχόντων και εκείνης της Συνεδρίασης του ΔΣ του Μουσείου 30/03/2020 ότε και ελήφθη η απόφαση περί ματαίωσης του διαγωνισμού μεσολάβησαν πραγματικά περιστατικά όλως κρίσιμα (επιδείνωση εξέλιξης λόγω κορωνοϊού εθνικά και τοπικά) εκτός της σφαίρας επιρροής της αναθέτουσας, οπότε καμία αντίφαση δεν υπάρχει στη στάση της Επιτροπής Διαγωνισμού και στις απόψεις της Αναθέτουσας Αρχής.

Όπως σημειώθηκε και ανωτέρω:α) οποιαδήποτε τυχόν μετακίνηση του αναδόχου αλλά και η φυσική παρουσία των στελεχών του αναδόχου και των στελεχών του Μουσείου στο ..... το συγκεκριμένο διάστημα για τις ανάγκες υλοποίησης του έργου ήταν επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία (2 κέντρα υγείας κλειστά ,υπεράριθμοι πρόσφυγες - μετανάστες, 50 υγειονομικοί σε καραντίνα), β) δεν ήταν επιτρεπτή η μετακίνηση των στελεχών του αναδόχου λόγω των έκτακτων μέτρων ως άνω ,γ) άρα ήταν εξόχως δύσκολη και προβληματική η υλοποίηση του έργου εντός του συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος λόγω των υφιστάμενων περιορισμών που καθιστούν αμφίβολη και επικίνδυνη για τη δημόσια υγεία την δυνατότητα φυσικής παρουσίας των στελεχών του αναδόχου και των στελεχών του Μουσείου στο ..... το προσεχές διάστημα.

Ειδικότερα :Είναι τέτοια η επιδείνωση των συνθηκών και η αβεβαιότητα που διαμορφώνεται ώστε σε εφαρμογή της ΠΝΠ 20.03.2020 από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών εκδόθηκε η 20319 Υ.Α (ΦΕΚ 2022/Β/24.03.2020) «Αναβολή διενέργειας διαγωνισμών, παράταση προθεσμιών και άλλες διατάξεις, για το χρονικό διάστημα από 24.3.2020 έως και 30.4.2020, προς

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.» σύμφωνα με την οποία «αναβάλλεται η διεξαγωγή διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 4412/2016 και 4413/2016, όπως ισχύουν, κατά το χρονικό διάστημα από τις 24.3.2020 μέχρι και τις 30.4.2020.»

Επειδή ο ισχυρισμός (σελίδα 21 κρινόμενης Προσφυγής) ότι η Αναθέτουσα Αρχή επιδεικνύει αντιφατική συμπεριφορά σε σχέση με άλλους διαγωνισμούς ,οι οποίοι όμως είχαν ολοκληρωθεί ως προς το διαγωνιστικό τους τμήμα και των οποίων η αποσφράγιση προσφορών έγινε στις 31 Ιανουαρίου 2020 τουλάχιστον ένα μήνα πριν από το πρώτο κρούσμα της πανδημίας COVID-19 στη χώρα μας, είναι ανυπόστατος

Παρατίθεται το ιστορικό των επικαλούμενων διαγωνισμών:

Διαγωνισμός «Ηλεκτρονικές Εφαρμογές των γεω-μνημείων της .....»

- Η διακήρυξη δημοσιεύτηκε στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό ..... την 03/12/2019.

- Προθεσμία παραλαβής των προσφορών του διαγωνισμού ήταν η 09/01/2020 και ημερομηνία αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών και των δικαιολογητικών συμμετοχής η 14/01/2020.

- Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών έγινε την 31/01/2020.

- Η κατακύρωση έγινε με την 15.1/248/07.03.2020 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Μουσείου .....την 07.03.2020

Διαγωνισμός «Εκθεσιακή παρουσίαση απολιθωμάτων από την περιοχή Κύρια Απολιθωμένη»

- Η διακήρυξη δημοσιεύτηκε στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό EE/S S228 26/11/2019 559790-2019- 26/11/2019.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

- Προθεσμία παραλαβής των προσφορών του διαγωνισμού ήταν η 07/01/2020 και ημερομηνία αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών και των δικαιολογητικών συμμετοχής η 10/01/2020.

- Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών έγινε την 31/01/2020.

- Η κατακύρωση έγινε με την 6.1/248/07.03.2020 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Μουσείου ..... την 07.03.2020

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι διαγωνισμοί αυτοί κινούνταν σε διαφορετικό χρονικό πλαίσιο .προγενέστερο, και δεν συνέτρεξε λόγος ματαίωσης τους η ουσιαστική φάση αμφοτέρων των διαγωνισμών είχε ολοκληρωθεί στις 31/01/2020 με την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών. Υπενθυμίζουμε ότι το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα του COVID-19 στην Ελλάδα διαπιστώθηκε την Τετάρτη 26/02/2020.

Σημειωτέον ότι ταυτόχρονα με το διαγωνισμό «Δημιουργία-λειτουργία Ψηφιακών εφαρμογών προβολής των γεω-μνημείων του Γεωπάρκου .....- Παγκόσμιου Γεωπάρκου .....» ματαιώθηκε και ο διαγωνισμός «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του Μουσείου .....» (για τους ίδιους λόγους με τον υπό εξέταση) ο οποίος είχε τις ίδιες ημερομηνίες κατάθεσης και αποσφράγισης προσφορών. Ως εκ τούτου προκύπτει ότι ο ισχυρισμός περί επιλεκτικής ακύρωσης είναι ανυπόστατος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ με γνώμονα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΔΥΝΑΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΑΝΑΔΟΧΩΝ

Όπως παγίως τονίζεται από την κοινοτική νομολογία ,στόχος της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας, είναι η προώθηση του «πραγματικού» ή «αποτελεσματικού» ανταγωνισμού .Χαρακτηριστική εν προκειμένω η απόφαση CoNISMα του ΔΕΚ ,C-305/08 ,κατά την οποία : « στους σκοπούς της

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

κοινοτικής νομοθεσίας περί Δημοσίων Συμβάσεων εντάσσεται το άνοιγμα στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό ,ενώ συνάδει προς τους επιδιωκόμενους από το κοινοτικό δίκαιο σκοπούς η διασφάλιση της συμμετοχής του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού επιχειρήσεων στους δημόσιους διαγωνισμούς ....»

Οι συγκεκριμένες διαμορφωθείσες συνθήκες εξαιτίας της πανδημίας σύμφωνα και με τα διδάγματα της πείρας εμποδίζουν υποψηφίους αναδόχους να συμμετάσχουν καθώς οι διαμορφούμενες συνθήκες επιδρούν επί της ομαλής λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Επειδή η αιτιολογία της Αναθέτουσας Αρχής όπως παραδεκτά συμπληρώνεται σύμφωνα και με τις αρχές της καλής πίστης και των χρηστών ηθών είναι σύμφωνη τόσο με το γράμμα των εφαρμοστέων διατάξεων όσο και με τον σκοπό των κανόνων δικαίου για τους οποίους θεσπίστηκε ,υπάρχει δε συμβατότητα αυτής με τις κανονιστικές ρυθμίσεις και το ενωσιακό δίκαιο.

Επειδή κατά την ερμηνεία των δημοσίων συμβάσεων (αλλά και αναφορικά με την προκήρυξη διαγωνιστικής διαδικασίας για σύναψη δημόσιας σύμβασης) αναζητείται η αληθινή βούληση των δικαιοπρακτούντων, όπως αυτή προκύπτει και θεωρούμενη κάτω από το πρίσμα των αρχών της αντικειμενικής καλής πίστης ,δηλαδή των αντιλήψεων που κρατούν στην κοινωνία για τη σωστή συμπεριφορά ήτοι κατά την αντικειμενική ερμηνεία αποδίδεται το νόημα που αποδίδει ο μέσος .έντιμος κοινωνικός άνθρωπος του οικείου κύκλου συναλλαγών, στον οποίον ανήκει ο αποδέκτης της δήλωσης βούλησης.

Επειδή τα προσβαλλόμενα μέτρα εξυπηρετούν θεμιτούς σκοπούς δημοσίου συμφέροντος όπως αυτοί προσδιορίζονται στη σχετική απόφαση του ΔΣ της Αναθέτουσας Αρχής και βρίσκουν αιτιολογικό έρεισμα στη πρωτοφανή κρίση που αντιμετώπισε η χώρα μας (και η παγκόσμια κοινότητα) λόγω της πανδημίας και στις από αυτή συνεπαγόμενες συνέπειες σε όλο το φάσμα της ανθρωπογενούς δραστηριότητας».

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

17. Επειδή ο προσφεύγων με το υπόμνημά του ισχυρίζεται τα κάτωθι :
«Στην σελ. 17 της Κατευθυντήριας Οδηγίας 24 (Απόφαση 01/15-04-2020 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων) ρητώς ορίζεται ότι η ΠΝΠ της 20-3-2020 άρθρο 60 προβλέπει περιοριστικές δυνατότητες για τις αναθέτουσες αρχές στο πλαίσιο προκήρυξης ή υλοποίησης δημόσιων διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων.

Ειδικότερα αναφέρεται ρητά ότι “...Ωστόσο και, παρά τις διατυπωθείσες επιφυλάξεις και επισημάνσεις της Αρχής, επισημαίνεται ότι, με την ως άνω οριζόντια διάταξη, παρέχονται οι ακόλουθες δυνατότητες στις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς: α) αναβολή διενέργειας διαγωνισμών, οι οποίοι προφανώς είχαν προγραμματιστεί να προκηρυχθούν, β) παράταση της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, στις περιπτώσεις που έχει ήδη δημοσιευθεί προκήρυξη κατά την έναρξη ισχύος της από 20-03-2020 Π.Ν.Π., γ) αναστολή κάθε προθεσμίας που αφορά δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάθεσης ή εκτέλεσης αυτών, και δ) χορήγηση παράτασης κάθε είδους συμβατικών προθεσμιών. ...“ Ενώ επισημαίνεται ότι εν γένει οι εξαιρέσεις των ΠΝΠ ως ειδικές και εξαιρετικές ρυθμίσεις του ν. 4412/2016 πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά και μόνο στο πλαίσιο προμηθειών ή υπηρεσιών που αφορούν αναθέτουσες που σχετίζονται με την πανδημία του ιού.

Η ΕΑΑΔΗΣΥ υπογραμμίζει ότι “...Από τη γραμματική διατύπωση των σχετικών διατάξεων, προκύπτει με σαφήνεια ότι οι εξαιρετικές ρυθμίσεις συσχετίζονται μόνο με δημόσιες συμβάσεις, το φυσικό αντικείμενο των οποίων συνδέεται με την αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19 και τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του. Κατά συνέπεια, δεν βρίσκει έρεισμα στις εν λόγω διατάξεις η ανάθεση συμβάσεων, το φυσικό αντικείμενο των οποίων δεν συνδέεται με τον ως άνω σκοπό ή που εμπίπτουν στον συνήθη

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

προγραμματισμό της αναθέτουσας αρχής, και οι οποίες θα πρέπει να ανατίθενται με τις συνήθεις διαδικασίες, με βάση την εκτιμώμενη αξία τους και τις δυνατότητες που παρέχει ο ν. 4412/2016, όπως εκτέθηκαν στην ενότητα II της παρούσας.

Ως ρυθμίσεις εξαιρετικές από την κείμενη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων: α) θα πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά και, στο πλαίσιο αυτό, καταλαμβάνουν μόνο τους φορείς για τους οποίους θεσπίζονται και μόνο για τις συμβάσεις, οι οποίες ρητά αναφέρονται στις παρεκκλίσεις, β) προβλέπουν περιορισμένο χρονικό διάστημα εφαρμογής, κατά το οποίο μπορούν να ανατεθούν, κατά παρέκκλιση, οι σχετικές συμβάσεις: «Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) ή έξι (6) μήνες ή μέχρι τις 31.5.2020», κατά περίπτωση (αν και δεν είναι σαφής ο λόγος διαφοροποίησης του χρονικού διαστήματος)...» (σελ 24 της ίδιας Κατευθυντήριας Οδηγίας) Συνεπώς προκύπτει ότι η απόφαση ματαίωσης του διαγωνισμού ΔΕΝ ευρίσκει νόμιμο έρεισμα. Προς τούτο και η αναθέτουσα διά των απόψεών της 21-4-2020 προβάλλει συμπληρωματική αιτιολογία η οποία ως επάγεται δήθεν εκ παραδρομής (!!!) δεν έχει ενταχθεί εξ αρχής στην προσβαλλόμενη απόφαση και το πρακτικό ματαίωσης της διαδικασίας. Στην συμπληρωματική αιτιολογία έχει επικαλεστεί η αναθέτουσα τη θέση καραντίνας στο νησί και στις μετακινήσεις εντός και εκτός ..... Ωστόσο και αυτή η αιτιολογία είναι καθόλα αβάσιμη. Καταρχήν ο διαγωνισμός είναι ηλεκτρονικός. Συνεπώς κατά την υποβολή των προσφορών δεν απαιτήθηκε καμία απολύτως φυσική παρουσία. Προς τούτο και δεν ματαίωσε ούτε ανέστειλε η αναθέτουσα την ημερομηνία υποβολής προσφορών. Επίσης η αξιολόγηση δεν απαιτεί φυσική παρουσία καθότι η πρόσβαση στον φάκελο προσφορών γίνεται μέσω

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Η τηλεδιάσκεψη παρέχει δυνατότητα συνεδριάσεων των επιτροπών. Συνεπώς η ματαίωση δεν έχει νόμιμο έρεισμα. Η απαίτηση συσταλτικής ερμηνείας των εξαιρετικών ρυθμίσεων των ΠΝΠ επιβάλλει την σχετική απόρριψη της δυνατότητας ματαίωσης εν προκειμένω. Σημειώνουμε επίσης ότι η καραντίνα των ΕΣΥ δεν έχει καμία επίπτωση στο έργο και καμία συσχέτιση με αυτό, ενώ η απαγόρευση μετακινήσεων από και προς την ..... ίσχυσε μετά την έκδοση της απόφασης ματαίωσης και συνεπώς δεν μπορεί εκ παραδρομής να μην είχε τεθεί ως αιτιολογία στο πρακτικό όπως επικαλείται η αναθέτουσα. Η αναθέτουσα ματαίωσε το διαγωνισμό λόγω μη υποβολής πολλών προσφορών. Ωστόσο όταν κατατέθηκαν οι προσφορές (πρωτότυποι φάκελοι) οι πτήσεις και οι μετακινήσεις με ΜΜΕ (πλοία) από και προς το νησί ήταν ενεργές. Προς τούτο και κατατέθηκαν πρωτότυποι φάκελοι με υπηρεσία ταχυμεταφορών και δη και από τα ..... Η μεταγενέστερη αυτή συνθήκη απαγόρευσης των μετακινήσεων εντός της Χώρας ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ καθολικά προ των εορτών του Πάσχα είναι μεταγενέστερο συμβάν και δεν καθιστά βάσιμη την εξαρχής αβάσιμη αιτιολογία ματαίωσης του διαγωνισμού. Η αιτιολογία που αφορά την υλοποίηση της σύμβασης και τα στάδια αυτής είναι αβάσιμη και προσχηματική και θα αντικρουστεί κατωτέρω. Ειδικότερα, στην σελίδα 80 της διακήρυξης περιγράφεται το χρονοδιάγραμμα του έργου. Όπως προκύπτει από αυτό το ΠΕ 8: Δημιουργία 8 τρισδιάστατων μοντέλων εκθεμάτων στο οποίο απαιτείται η φυσική παρουσία στελεχών μας στην έδρα του Μουσείου έχει διάρκεια 3 μήνες και αφορά το διάστημα Μ7 – Μ9 (μήνας 7 έως 9). Τα παραδοτέα της διακήρυξης οριζόμενα ως ΠΕ αρχίζει από το ΠΕ3. Από το ΠΕ 3 έως το ΠΕ7 ΔΕΝ απαιτείται καμία φυσική παρουσία στο Μουσείο. Γι αυτό και στις απόψεις η αναθέτουσα δεν επικαλείται τα οικεία στάδια της διακήρυξης και υλοποίησης. Η αναθέτουσα ισχυρίζεται ότι απαιτείται φυσική παρουσία για όλο το διάστημα

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

από τον 1ο μήνα έως τον 9ο μήνα. Ωστόσο το ΠΕ 8 από το οποίο αρχίζει απαίτηση για φυσική παρουσία αρχίζει από τον 7ο μήνα. Μπορεί όμως κατά την εκάστοτε τεχνική προσφορά να υλοποιηθεί και τον 8ο και 9ο μήνα. Συνεπώς ΔΕΝ απαιτείται φυσική παρουσία εξ αρχής αλλά μετά το πέρας της πανδημίας. Ο 7ος μήνας μετά την εκκίνηση το νωρίτερο που μπορεί να συμπέσει είναι στον Δεκέμβριο του 2020 με την παραδοχή (που είναι αβάσιμη κατά τον ν. 4412/2016) ότι η σύμβαση υπογράφεται την 1η Μαΐου !!!! Κατ' ακολουθία το ΠΕ 8 παραδίδεται με τήρηση όλων των προθεσμιών του ν. 4412/2016 Φεβρ. 2021 με Απρ. 2021 (7ος – 9ος μήνας) . Καθόσον κανένα άλλο παραδοτέο δεν επικαλείται η αναθέτουσα για φυσική παρουσία (σημ η προμήθεια αφορά μεταγενέστερα χρονικά παραδοτέα 9ος- 12ος μήνας) η σχετική αιτιολογία είναι καθόλα αβάσιμη και προσχηματική».

18. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]».

19. Επειδή στο άρθρο 106 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « [...] 2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιαστικά και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 97, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος. 3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη. 4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών...».

20. Επειδή το άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

21. Επειδή το άρθρο 360 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

22. Επειδή το άρθρο 365 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. [...]Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης».

23. Επειδή το άρθρο 60 της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» ορίζει ότι : «1. Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος εμφάνισης και διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η έλλειψη του οποίου βεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας, με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου, είναι δυνατή: α) η αναβολή διενέργειας δημόσιων διαγωνισμών, β) η παράταση της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, στις περιπτώσεις που έχει ήδη δημοσιευθεί προκήρυξη κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας, γ) η αναστολή κάθε προθεσμίας που αφορά δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάθεσης ή εκτέλεσης αυτών και δ) η χορήγηση παράτασης κάθε είδους συμβατικών προθεσμιών, για χρονικό διάστημα που θα καθορίζεται με την οικεία απόφαση [...]».

24. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι: «...

1.2 Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση Είδος διαδικασίας

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

[...] Η σύμβαση περιλαμβάνεται στο υποέργο Νο 2 της Πράξης: «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του Μουσείου .....» η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο 2014-2020», με βάση την ...../12.03.2019 (ΑΔΑ: .....) Απόφαση Ένταξης της Πράξης, και έχει λάβει κωδικό MIS ..... Η παρούσα σύμβαση χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ.

1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης

1.3.1 Η πρόταση αφορά στην υλοποίηση μια σειρά ψηφιακών εφαρμογών που σκοπό έχουν τη διατήρηση, ανάδειξη και προβολή των εκθεμάτων του Μουσείου, καθώς και στη βιωματική μάθηση των επισκεπτών (ενηλίκων και παιδιών), έτσι ώστε η επίσκεψη στο Μουσείο να καταστεί μια ανεπανάληπτη εμπειρία, που θα αποτιμηθεί θετικά από τους αποδέκτες. Η παρούσα πρόταση θα βοηθήσει στην ανάδειξη του εκθεσιακού πλούτου και των συλλογών του Μουσείου που θα τις καταστήσουν ελκυστικές και προσβάσιμες σε ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών και χρηστών. Οι προτεινόμενες ψηφιακές εφαρμογές αναφέρονται και συμπληρώνουν τις Μόνιμες Εκθέσεις του Μουσείου εμπλουτίζοντας και επαυξάνοντας το περιεχόμενο τους. [...]

Η διάρκεια της σύμβασης για το Υποέργο 2: «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του Μουσείου .....» του Έργου: «Καινοτόμες δράσεις ψηφιακής προβολής του Μουσείου .....» ορίζεται σε 12 μήνες , ήτοι :

- A) Πρώτη παράδοση οκτώ (8) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
- B) Δεύτερη παράδοση δέκα (10) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης
- Γ) Τρίτη παράδοση δώδεκα (12) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης

Η διάρκεια υλοποίησης της υπηρεσίας ορίζεται σε 12 (δώδεκα) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης [...]

3.5 Ματαίωση Διαδικασίας

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει αιτιολογημένα τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.[...]

6.2 Διάρκεια σύμβασης

6.2.1. Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε 12 μήνες από 04/05/2020 και λήγει την 03/05/2021

Για τα επιμέρους στάδια παροχής υπηρεσιών ή υποβολής των παραδοτέων ορίζονται τμηματικές /ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής:

- A) Πρώτη παράδοση οκτώ (8) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης*
- B) Δεύτερη παράδοση δέκα (10) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης*
- Γ) Τρίτη παράδοση δώδεκα (12) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Απαιτήσεις και Τεχνικές Προδιαγραφές ανά τμήμα αντικειμένου

1.1.Βασικά στοιχεία και στόχοι του έργου Η παρακάτω πρόταση αφορά στην υλοποίηση μια σειρά ψηφιακών εφαρμογών που σκοπό έχουν τη διατήρηση, ανάδειξη και προβολή των εκθεμάτων του Μουσείου, καθώς και στη βιωματική μάθηση των επισκεπτών (ενηλίκων και παιδιών), έτσι ώστε η επίσκεψη στο Μουσείο να καταστεί μια ανεπανάληπτη εμπειρία, που θα αποτιμηθεί θετικά από τους αποδέκτες. Η παρούσα πρόταση θα βοηθήσει στην ανάδειξη του εκθεσιακού πλούτου και των συλλογών του Μουσείου που θα τις καταστήσουν ελκυστικές και προσβάσιμες σε ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών και

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

χρηστών. Οι προτεινόμενες ψηφιακές εφαρμογές αναφέρονται και συμπληρώνουν τις Μόνιμες Εκθέσεις του Μουσείου εμπλουτίζοντας και επαυξάνοντας το περιεχόμενο τους. [...]

Το έργο περιλαμβάνει δύο υποέργα: Το πρώτο που θα γίνει με ίδια μέσα αφορά τα πακέτα εργασίας 1, 2, και 9 και το δεύτερο που αφορά ένα ανοιχτό διαγωνισμό τα πακέτα 3 – 8 και 10 - 14.[...]

3) Νέος δικτυακός κόμβος του Μουσείου Στα πλαίσια του παρόντος πακέτου θα δημιουργηθεί ο νέος δικτυακός κόμβος του Μουσείου σύμφωνα με πλέον σύγχρονα πρότυπα σχεδίασης, με καλαίσθητο γραφιστικό σχεδιασμό και με πλήρη συμμόρφωση σε προδιαγραφές προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ σε επίπεδο WAI-AAA.

4) Εφαρμογή εικονικής περιήγησης στους εκθεσιακούς χώρους Στόχος της ενέργειας αυτής είναι η δημιουργία μίας εικονικής περιήγησης από το διαδίκτυο του Μουσείου, που θα αποτυπωθεί με όσο το δυνατό περισσότερες λεπτομέρειες.

5) Ψηφιακή Εφαρμογή Ξενάγησης με χρήση Τεχνολογιών Αιχμής Προτείνεται η υλοποίηση μίας εφαρμογής ψηφιακής περιήγησης στα εκθέματα του Μουσείου, η οποία θα χρησιμοποιεί πολλές διαφορετικές τεχνολογίες αιχμής για να παρέχει υπηρεσίες και ψηφιακό περιεχόμενο στους επισκέπτες του Μουσείου σαν native εφαρμογή σε πλατφόρμες iOS & Android.

6) Ψηφιακή Εκπαιδευτική Εφαρμογή: “Ενεργές Γεωδυναμικές Διεργασίες στον Ελληνικό Χώρο” Προτείνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μίας διαδραστικής εκπαιδευτικής εφαρμογής, η οποία θα προσφέρεται μέσω μίας οθόνης αφής σε χώρο μέσα στο Μουσείο. Το θέμα της εφαρμογής θα είναι σεισμοί στην Ελλάδα.

7) Εφαρμογή επαυξημένης πραγματικότητας για συγκεκριμένο αριθμό εκθεμάτων του μουσείου. Ειδικότερα στα πλαίσια αυτής της δράσης θα

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

επιλεγούν 10 αντικείμενα – απολιθωμένοι κορμοί του Μουσείου και θα υλοποιηθεί μία παρουσίαση επαυξημένης πραγματικότητας για το κάθε ένα από αυτά.

8) Δημιουργία 8 τρισδιάστατων μοντέλων κορμών Θα σχεδιαστούν και υλοποιηθούν δέκα (10) τρισδιάστατες απεικονίσεις υψηλής ποιότητας επιλεγμένων απολιθωμένων κορμών με την χρήση τρισδιάστατου σαρωτή και αντίστοιχου λογισμικού ώστε να χρησιμοποιηθούν στις ψηφιακές εφαρμογές που περιγράφονται στα άλλα πακέτα εργασίας. [...]

10) Προμήθεια εξοπλισμού για το Μουσείο Στα πλαίσια του έργου θα γίνει η προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για την καλύτερη υλοποίηση του έργου. Ειδικότερα θα γίνει η προμήθεια 20 σετ beacons τα οποία θα υποστηρίξουν την εφαρμογή ψηφιακής σήμανσης μέσα στο Μουσείο. Επιπλέον θα γίνει η προμήθεια μίας οθόνης αφής για την προβολή της εκπαιδευτικής εφαρμογής.

12) Εκπαίδευση –Πιλοτική λειτουργία Στα πλαίσια αυτού του πακέτου εργασίας θα γίνουν όλες οι απαραίτητες εργασίες για την εκπαίδευση του προσωπικού στις εφαρμογές που θα εγκατασταθούν και θα γίνει πιλοτική λειτουργία όλων των εφαρμογών για τουλάχιστον 1 μήνα.

13) Υπηρεσίες web marketing – Δημιουργία και εκτύπωση λοιπού έντυπου υλικού προβολής Τα αποτελέσματα του έργου θα προβληθούν στο ευρύ αλλά και εξειδικευμένο κοινό μέσα από την χρήση των σύγχρονων εργαλείων του web marketing αλλά και με την δημιουργία έντυπου υλικού προβολής του.

14) Δημιουργία promo Βίντεο για το μουσείο σε 3 γλώσσες Θα υλοποιηθεί επίσης ένα promo video για τις συλλογές του μουσείου το οποίο θα προβάλλεται σε οθόνες στο μουσείο αλλά και μέσω διαφόρων ηλεκτρονικών μέσων

Τα πακέτα εργασίας του έργου περιλαμβάνουν:

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Υποέργο 2:

- Πακέτο εργασίας 3: Δημιουργία δικτυακού κόμβου Μουσείου.
- Πακέτο εργασίας 4: Εφαρμογή εικονικής περιήγησης στους εκθεσιακούς χώρους
- Πακέτο εργασίας 5: Ψηφιακή Εφαρμογή Ξενάγησης με χρήση Τεχνολογιών Αιχμής
- Πακέτο εργασίας 6: Ψηφιακή Εκπαιδευτική Εφαρμογή “Ενεργές Γεωδυναμικές Διεργασίες στον Ελληνικό Χώρο”
- Πακέτο εργασίας 7: Εφαρμογή επαυξημένης πραγματικότητας για συγκεκριμένο αριθμό εκθεμάτων του μουσείου.
- Πακέτο εργασίας 8: Δημιουργία τρισδιάστατων μοντέλων δένδρων και ζώων
- Πακέτο εργασίας 10: Προμήθεια εξοπλισμού για το Μουσείο
- Πακέτο εργασίας 12: Εκπαίδευση– Πιλοτική λειτουργία
- Πακέτο εργασίας 13: Υπηρεσίες web marketing – Δημιουργία και εκτύπωση λοιπού έντυπου υλικού προβολής
- Πακέτο εργασίας 14: Δημιουργία προμο Βίντεο για το Μουσείο σε 3 γλώσσες [...]

Διάρκεια σύμβασης-Χρόνοι παράδοσης

Η διάρκεια της σύμβασης ανέρχεται στους 12 μήνες και διακρίνεται σε 3 φάσεις παράδοσης του έργου ως ακολούθως:

Α φάση αφορά τα παραδοτέα 3,4 και 5 στον 6ο μήνα.

Β φάση τα παραδοτέα 6,7, 8 στον 9ο μήνα.

Γ φάση που αφορά τα παραδοτέα 10,11,12,13,14,15, και την οριστική παραλαβή του έργου[...].».

25. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

(ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

26. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν την ευχέρεια να ματαιώσει προκηρυχθέντα διαγωνισμό, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού συλλογικού οργάνου, εφόσον συντρέχει νόμιμος λόγος, η ευχέρεια όμως αυτή δεν είναι απεριόριστη, καθότι η περί ματαιώσεως του διαγωνισμού απόφαση της αναθέτουσας πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η ματαίωση του διαγωνισμού (πρβλ. ΣΤΕ 121/2015, 543/2010, 1803/2008, ΕΑ 88/2015, 158/2011, 226/2009). Τέτοιο δε νόμιμο λόγο ματαιώσεως μπορεί κατ' αρχήν να συνιστά και ζήτημα που άπτεται της χρηματοδότησης και εν γένει οικονομικής διαχείρισης της υπό ανάθεση σύμβασης (πρβλ. ΣΤΕ 423/2013, ΕΑ 455/2009, 498/2010).

27. Επειδή η ματαίωση ενός διαγωνισμού αποτελεί εξαιρετική διαδικασία επιτρεπτή περιοριστικά για τους αναφερόμενους στη νομοθεσία λόγους, οι οποίοι αποσκοπούν στο να αποτρέψουν καταχρηστικές, από την πλευρά των αναθετουσών αρχών, ματαιώσεις διαγωνιστικών διαδικασιών ανάλογα με τον προσφέροντα της επιλογής τους στον οποίο επιθυμούν να αναθέσουν μία δημόσια σύμβαση. Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς ανάλωσαν χρόνο και πόρους για τη σύνταξη της προσφοράς τους, που δεν μπορούν να

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

θεωρούνται αμελητέοι, ειδικά σε σύνθετες συμβάσεις με πολύπλοκο αντικείμενο. Μάλιστα η «ειδική αιτιολογία» της ματαιωτικής απόφασης είναι απαραίτητη προκειμένου να υποβληθεί η εκτελεστή πράξη αυτή σε αποτελεσματικό προδικαστικό έλεγχο ενώπιον της ΑΕΠΠ, τελικώς δε ενώπιον του αρμοδίου ακυρωτικού Δικαστηρίου κατά το άρθρο 372 παρ. 1 και 3 Ν. 4412/2016 (βλ. Δ. Ραϊκο, Δημόσιες Συμβάσεις- Ν.4412/2106, εκδ. 2018 σελ. 986-987, ΑΕΠΠ 280/2018).

28. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Σύμφωνα δε με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., αριθμ. 516-518).

29. Επειδή, μόνη η διαφορετική εκτίμηση των αυτών πραγματικών περιστατικών, τα οποία το οικείο διοικητικό όργανο έλαβε υπόψη κατά την έκδοση της πράξης, δεν συνιστά, κατ' αρχήν, νόμιμο λόγο ανακλήσεως (ΣΤΕ 4225/2013, 1624/2012, 2414/2011). Περαιτέρω, η νόμιμη διοικητική πράξη, από την οποία δημιουργήθηκαν δικαιώματα ή πραγματική κατάσταση ευνοϊκή για τον διοικούμενο, μόνο κατ' εξαίρεση μπορεί να ανακληθεί για το λόγο ότι εκτιμώνται ήδη με διαφορετικό τρόπο τα αυτά πραγματικά περιστατικά, υπό την προϋπόθεση ότι συντρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Στην περίπτωση, όμως, αυτή, η ανάκληση πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένη, με αναφορά των λόγων γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, που την δικαιολογούν (βλ. ΣΤΕ 4225/2013, 1624/2012, 2414/2011).

30. Επειδή σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 24 της ΕΑΑΔΗΣΥ «[...]Κατά την κρίση της Αρχής, με τις διατάξεις των Π.Ν.Π., δεν μπορούν να εισάγονται παρεκκλίσεις, ακόμη και εάν πρόκειται για συμβάσεις κάτω των ενωσιακών ορίων, ακόμη και στο πλαίσιο των εξαιρετικών περιστάσεων της παρούσας υγειονομικής κρίσης, οι οποίες να αφίστανται, κατά το δυνατόν, από τις γενικές αρχές που διέπουν τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων, όπως την αρχή της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων κ.λπ., ήτοι τις θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου,²³ ούτε από διατάξεις της κείμενης εθνικής νομοθεσίας, οι οποίες συνιστούν κομβικές θεσμικές πολιτικές επιλογές της Πολιτείας που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό, τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την ενίσχυση της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Τέτοιες διατάξεις είναι, ιδίως, η τήρηση ηλεκτρονικού φακέλου της διαδικασίας σύναψης των συμβάσεων, η αιτιολόγηση των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών, καθώς και η υποχρέωση ανάρτησης, έστω και εκ των υστέρων, των ανωτέρω συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, προκειμένου να δύνανται να εξαχθούν στατιστικά στοιχεία για την επίπτωση της επιδημιολογική κρίσης του κορωνοϊού COVID-19 στις δημόσιες συμβάσεις [...]»². Στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που παρέχονται από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 επισημαίνονται τα ακόλουθα:

→ Ως προς τις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων οι οποίες έχουν εκκινήσει, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 61 και 120 του ν. 4412/ 2016, και για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές, δύνανται, πέραν της συνέχισης της διαδικασίας ανάθεσης, κατά τους όρους της διακήρυξης: α) να παρατείνουν, την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών για το αναγκαίο χρονικό διάστημα, ώστε οι ενδιαφερόμενοι

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

οικονομικοί φορείς να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο για να προετοιμάσουν και να υποβάλουν τις προσφορές τους (πρβλ άρθρα 60 παρ. 3 και 121 παρ. 5ν. 4412/2016) ή β) να ματαιώσουν τις σχετικές διαδικασίες, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 και ιδίως των περιπτώσεων γ' ή/ και στ'. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, οι αναθέτουσες αρχές συνεκτιμούν, σε κάθε περίπτωση, κατά το χρονικό διάστημα που ισχύουν έκτακτα και επείγοντα μέτρα αποφυγής της διάδοσης του κορωνοϊού, τόσο την επαρκή διοικητική ικανότητάς τους σε διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους, όσο και τις πραγματικές δυνατότητες εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων εκ μέρους των οικονομικών φορέων, σε συνδυασμό με την προστασία της δημόσιας υγείας.

→ Ως προς τις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων οι οποίες έχουν εκκινήσει, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 61, 120 του ν. 4412/2016, και για τις οποίες έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, αλλά δεν έχουν ανατεθεί οι σχετικές συμβάσεις, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, πέραν της συνέχισης της διαδικασίας ανάθεσης με ενδεχόμενη παράταση του χρόνου ισχύος των προσφορών, ομοίως ως άνω, να ματαιώσουν τις σχετικές διαδικασίες, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 και ιδίως των περιπτώσεων γ' ή/ και στ', με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις. Στις περιπτώσεις ματαίωσης οι διαδικασίες ανάθεσης επανασχεδιάζονται προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής κατά το δυνατόν καλύτερο τρόπο.

3. Οι ως άνω δυνατότητες των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων επαναλαμβάνονται, κατ' ουσίαν και εξειδικεύονται στο άρθρο εξηκοστό παρ. 1 της από 20-03-2020 Π.Ν.Π. [...]παρέχονται οι ακόλουθες δυνατότητες στις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς:

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

- α) αναβολή διενέργειας διαγωνισμών, οι οποίοι προφανώς είχαν προγραμματιστεί να προκηρυχθούν,
- β) παράταση της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, στις περιπτώσεις που έχει ήδη δημοσιευθεί προκήρυξη κατά την έναρξη ισχύος της από 20-03-2020 Π.Ν.Π.,
- γ) αναστολή κάθε προθεσμίας που αφορά δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάθεσης ή εκτέλεσης αυτών, και
- δ) χορήγηση παράτασης κάθε είδους συμβατικών προθεσμιών.

Για την ενεργοποίηση των ως άνω δυνατοτήτων απαιτείται, σύμφωνα με τη διάταξη, απόφαση του, κατά περίπτωση, αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου, σε περίπτωση προφανώς άλλου νομικού προσώπου. Στην εν λόγω απόφαση πρέπει να καθορίζεται και το αναγκαίο χρονικό διάστημα εφαρμογής των ως άνω δυνατοτήτων, κατά την κρίση του αρμόδιου Υπουργού ή οργάνου. Το εν λόγω διάστημα είναι προφανές ότι δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το χρονικό διάστημα που κρίνεται επιβεβλημένη η επιβολή μέτρων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Βάσει της σχετικής εξουσιοδοτικής διάταξης έχουν, ήδη, εκδοθεί σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις, οι οποίες ρυθμίζουν οριζόντια τα συγκεκριμένα ζητήματα. 4. Επισημαίνεται, τέλος, ότι μέχρι την έκδοση σχετικής απόφασης του αρμόδιου Υπουργού ή άλλου οργάνου, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, είτε να ολοκληρώσουν τις σχετικές διαδικασίες ή να εκτελέσουν τις οικείες συμβάσεις ή να κάνουν χρήση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως αυτές εκτέθηκαν αναλυτικά στην παράγραφο 2 του παρόντος Μέρους»

31. Επειδή ως γίνεται παγίως δεκτό στη θεωρία και νομολογία, ανωτέρα βία συνιστά κάθε γεγονός εξαιρετικό και απρόβλεπτο, το οποίο είναι, είτε αντικειμενικό, είτε υποκειμενικό και το οποίο δεν θα μπορούσε να

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

προληφθεί, όχι μόνον από το μέσο άνθρωπο, αλλά ακόμα και από τον ακραία επιμελή και συνετό (ΑΠ Ολομ. 29/1992, 1537 και 1497/2008, 513/2016, ΑΕΠΠ 1460/2019).

32. Επειδή, ως προσφάτως κρίθηκε, λόγω της εμφάνισης της πανδημίας του κορωνοϊού και των ληφθέντων μέτρων για τον περιορισμό της διάδοσης και διασποράς του, οι οποίες συνιστούν εξαιρετικές και απρόβλεπτες συνθήκες, δύναται να τροποποιηθεί δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών εφόσον επήλθε ανατροπή της ισορροπίας της σύμβασης, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσανάλογα υπέρτερη και επαχθής η παροχή του ενός συμβαλλομένου έναντι της αντιπαροχής του έτερου (Γνωμ. ΝΣΚ 53/2020)

33. Επειδή ως έχει κριθεί, είναι επιτρεπτή η ματαίωση των αποτελεσμάτων του και η επαναπροκήρυξή του, αν κατά την αιτιολογημένη κρίση της αναθέτουσας αρχής, συντρέχει ασάφεια και αντιφατικότητα της διακήρυξης, η οποία περιόρισε ή επηρέασε τον ανταγωνισμό, αποτρέποντας τη συμμετοχή ενδιαφερομένων στο διαγωνισμό ή παρασύροντας άλλους στην υποβολή απαράδεκτων προσφορών (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 203/2011, ΑΕΠΠ 74/2020, 398/2020).

34. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, και, της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, τότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191). Η δε διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται μόνο στα ακραία όριά της, που καθορίζονται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. Π Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514). Κατά πάγια δε νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας, υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, ό.π., αρ. περ. 642).

35. Επειδή ο προσφεύγων με το μοναδικό λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας για λόγους προστασίας του ανταγωνισμού και διασφάλισης του μέγιστου δυνατού αριθμού υποψηφίων δεν περιλαμβάνεται στις περιοριστικά αναφερόμενες βάσεις του άρθρου 106 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η ματαίωση της διαδικασίας για λόγους δημόσιας υγείας και απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού είναι αόριστη και αβάσιμη καθώς δεν προσδιορίζονται οι επιπτώσεις της πανδημίας στην ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και την εκτέλεση της σύμβασης. Η δε στάση της αναθέτουσας αρχής είναι αντιφατική καθώς παρά την ύπαρξη της πανδημίας αφενός μεν είχε αρνηθεί την παράταση της συγκεκριμένης διαγωνιστικής

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

διαδικασίας, αφετέρου συνεχίζει την αξιολόγηση έτερων διαγωνισμών. Επιπροσθέτως η επίκληση του άρθρου 60 της από 20.3.2020 ΠΝΠ ως βάση ματαίωσης είναι, κατά τον προσφεύγοντα, μη νόμιμη διότι οι εν λόγω διατάξεις δεν προβλέπουν τη δυνατότητα ματαίωσης του διαγωνισμού αλλά χορήγησης αναβολής ή/και παράτασης. Πέραν τούτων, η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού εντός έξι μηνών είναι προσχηματική διότι η ίδια η αναθέτουσα αρχή αρνήθηκε την παράταση με την αιτιολογία ότι η πράξη την οποία αφορά ο διαγωνισμός έχει ανελαστικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

36. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 1.5 της διακήρυξης ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 26.03.2020. Όπως δε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, την 18.03.2020 οι εταιρείες «.....» και «.....» υπέβαλαν αιτήματα παράτασης της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, επικαλούμενες την έξαρση της πανδημίας του κορωνοϊού και τη συνδρομή πρωτόγνωρων συνθηκών που καθιστούν δυσχερή την προετοιμασία των προσφορών. Τα εν λόγω αιτήματα απορρίφθηκαν με τις με αριθμ. πρωτ. ....../20.3.2020 και ....../20.3.2020 πράξεις της αναθέτουσας αρχής αντιστοίχως, οι οποίες αναρτήθηκαν στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Ειδικότερα, όπως σημειώνεται στα εν λόγω έγγραφα, η αναθέτουσα αρχή αρνήθηκε τη χορήγηση παράτασης «[...]

• Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3 της διακήρυξης Παροχή διευκρινίσεων, οποιοδήποτε αίτημα – διευκρίνιση θα έπρεπε να υποβληθεί 10 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήτοι την 16.03.2020. Ως εκ τούτου το αίτημα είναι εκπρόθεσμο.

• Επειδή έχουν τηρηθεί στο ακέραιο οι κανόνες δημοσιότητας που ορίζει ο νόμος 4412/2016 και η προκήρυξη είναι στον αέρα ικανό διάστημα για την επαρκή και έγκαιρη προετοιμασία των υποψηφίων αναδόχων εταιριών.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

- Επειδή το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης για τυπικούς και ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι δεν οφείλονται στη διακριτική ευχέρεια του Μουσείου είναι εξαιρετικά ανελαστικό και τυχόν παράταση της διαδικασίας υποβολής προσφορών εγκυμονεί κινδύνους αδυναμίας ολοκλήρωσης της Πράξης.
- Επειδή δεν υπάρχει περιορισμός στη συγκέντρωση των δικαιολογητικών συμμετοχής από τα έκτακτα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί μέχρι σήμερα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού ακόμη και αν για κάποιο από αυτά απαιτείται φυσική παρουσία (π.χ. λειτουργία τραπεζών για έκδοση εγγυητικών).
- Επειδή η υποβολή του φακέλου συμμετοχής στο διαγωνισμό γίνεται ηλεκτρονικά και επομένως δεν επηρεάζεται από τα έκτακτα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί μέχρι σήμερα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού». Παρά την ως άνω άρνηση, την 23.03.2020 η εταιρεία « .....», επικαλούμενη το άρθρο 60 της από 20.3.2020 δημοσιευθείσας ΠΝΠ, αιτήθηκε εκ νέου την παράταση της διαδικασίας υποβολής προσφορών. Ωστόσο, με την με αριθμ. πρωτ. ....../24.3.2020 πράξη της, η αναθέτουσα αρχή απέρριψε και το αίτημα αυτό επαναλαμβάνοντας την αιτιολογία που περιλαμβάνεται στις δυο προηγούμενες ως προς το θέμα αυτό πράξεις της.

37. Επειδή κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, ήτοι την 26.03.2020 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, όπως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της. Εντούτοις, έξι ημέρες μετά, η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, επικαλούμενη διάφορες αιτιολογίες, μεταξύ άλλων, την προστασία του ανταγωνισμού και τη διασφάλιση του μέγιστου δυνατού αριθμού υποψηφίων. Δεδομένου όμως ότι στον υπό κρίση διαγωνισμό υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, δεν μπορεί βασίμως να υποστηριχθεί ότι δεν διασφαλίστηκε ανταγωνισμός, ούτε δε προβλέπεται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο ελάχιστος αριθμός

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

συμμετεχόντων για τις ανοικτές διαδικασίες. Τουναντίον, εκ της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 106 και της σχετικώς διαμορφωθείσας νομολογίας, συνάγεται σαφώς ότι είναι δυνατή η συνέχιση του διαγωνισμού και με έναν μόνον υποψήφιο εφόσον η προσφορά του κρίνεται συμφέρουσα (ΣΤΕ 375/2009, 2873/2008, 3734/2008, ΕΑ ΣΤΕ 601/2010, 925/2010, ΑΕΠΠ 74/2020). Η δε αναθέτουσα αρχή ουδόλως στις απόψεις της επεξηγεί τον τρόπο με τον οποίο η ματαίωση του διαγωνισμού και η επαναπροκήρυξή του εντός εξαμήνου θα εξασφαλίσει μεγαλύτερο αριθμό προσφορών από τις ήδη υποβληθείσες, ούτε προβάλλει ότι οι υφιστάμενες προσφορές είναι απαράδεκτες. Σημειωτέον ότι, σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 33, η δυνατότητα ματαίωσης λόγω περιορισμένου ανταγωνισμού επιτρέπεται μόνον επί διαπίστωσης ασαφειών της διακήρυξης με αποτέλεσμα την παράτυπη διεξαγωγή του διαγωνισμού, περίπτωση την οποία δεν επικαλείται εν προκειμένω η αναθέτουσα αρχή. Ακόμη όμως και αν ήθελε γίνει δεκτό, ότι λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, δεν ήταν δυνατή η υποβολή του μέγιστου αριθμού προσφορών, το γεγονός αυτό οφείλεται στην αναθέτουσα αρχή καθώς, ως έχει εκτεθεί, αρνήθηκε τρεις φορές τη χορήγηση παράτασης της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών παρά την επίκληση του λόγου αυτού και την ύπαρξη σχετικής κανονιστικής πρόβλεψης περί δυνατότητας αναβολής του διαγωνισμού. Η δε μεταγενέστερη μεταβολή της στάσης της επί του ιδίου ζητήματος, πολλώ δε μάλλον η επιλογή του επαχθέστερου μέτρου της ματαίωσης, έπρεπε, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 29, να ερείδεται επί ειδικής αιτιολογίας, ήτοι σε αναφορά των επιπτώσεων της πανδημίας συγκεκριμένα στη διαδικασία υποβολής των προσφορών, η οποία όμως απουσιάζει τόσο από την προσβαλλόμενη όσο και από τις απόψεις. Ως εκ τούτου, βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι η ματαίωση του διαγωνισμού προς διασφάλιση μεγαλύτερου αριθμού υποψηφίων δεν δύναται νομίμως να

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

ενταχθεί στις περιοριστικά αναφερόμενες περιπτώσεις του άρθρου 106 του ν. 4412/2016.

38. Επειδή περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται τις διατάξεις του άρθρου 60 της από 20.3.2020 ΠΝΠ ως βάση ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας. Ωστόσο, η εν λόγω διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα παράτασης της ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή αναστολής της διαγωνιστικής διαδικασίας και όχι τη ματαίωση αυτής. Όπως δε έχει ήδη επισημανθεί, η αναθέτουσα αρχή αρνήθηκε τη χορήγηση παράτασης της ημερομηνίας υποβολής προσφορών κατ' επίκληση των διατάξεων της από 20.3.2020 ΠΝΠ κρίνοντας ότι τα έκτακτα μέτρα που έχουν ληφθεί λόγω της πανδημίας δεν εμποδίζουν την προετοιμασία των προσφορών και την ηλεκτρονική υποβολή αυτών. Ακόμη όμως και αν ήθελε γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής περί δραματικής μεταβολής των πραγματικών δεδομένων από την 24.03.2020 έως και την 1.04.2020, η επίκληση της επίμαχης ΠΝΠ ουδόλως καθιστά νόμιμη τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, εφόσον τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται από τις διατάξεις της. Άλλωστε και στη σχετική με την εν λόγω ΠΝΠ κατευθυντήρια οδηγία 24 της ΕΑΑΔΗΣΥ αναφέρεται ότι ως προς τις εκκρεμείς διαδικασίες για τις οποίες έχει παρέλθει η ημερομηνία υποβολής προσφορών, η ματαίωση αποτελεί επιλογή της αναθέτουσας αρχής μόνον κατ' εφαρμογή των περιπτώσεων γ' ή/ και στ' της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 και υπό τις προϋποθέσεις που οι εν λόγω διατάξεις απαιτούν. Συνεπώς, η διάταξη του άρθρου 60 της από 20.3.2020 ΠΝΠ δεν αποτελεί νόμιμο έρεισμα ακύρωσης της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας και ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

39. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεμελιώνει επίσης τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας σε επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

δη σε λόγους δημόσιας υγείας. Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή δεν επεξηγεί, ως όφειλε, την όποια αρνητική επίδραση της συνέχισης ενός ηλεκτρονικώς διεξαγόμενου διαγωνισμού στην υγεία του κοινωνικού συνόλου. Το πρώτον δε με τις απόψεις της, στο πλαίσιο της επιτρεπόμενης συμπληρωματικής αιτιολογίας, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι από 24.03.2020 έως 30.3.2020 παρατηρήθηκε ραγδαία αύξηση κρουσμάτων κορωνοϊού και ιδίως ο πρώτος θάνατος στη ..... και τα δυο εκ των τεσσάρων κέντρων υγείας του νησιού ετέθησαν σε καραντίνα. Πέραν τούτου, η αναθέτουσα προβάλλει ότι στο νησί της ..... επικρατούν ειδικές συνθήκες λόγω του αυξημένου αριθμού προσφύγων και μεταναστών και συντρέχει μείζον κίνδυνος εξάπλωσης της πανδημίας. Εντούτοις, τα ως άνω πραγματικά περιστατικά, αν και δεν αμφισβητούνται, δεν δύνανται να αιτιολογήσουν νομίμως τη ματαίωση του επίμαχου διαγωνισμού, καθώς δεν συνδέονται με τη διεξαγωγή του αλλά ούτε και επηρεάζονται από την συνέχισή του, εφόσον η αξιολόγηση συντελείται ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ ο έλεγχος των φυσικών φακέλων των προσφορών θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί εκ περιτροπής από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού ή και να διεξαχθεί αργότερα. Ούτε δε η μετακίνηση και φυσική παρουσία των στελεχών του αναδόχου στο νησί προς υλοποίηση της σύμβασης, όποτε τούτο απαιτείται, δύναται να θεωρηθεί κίνδυνος για τη δημόσια υγεία, όπως αορίστως προβάλλει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, η οποία, εξάλλου, συγχρόνως και αντιφατικώς ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία του αναδόχου λόγω της επιβολής περιοριστικών μέτρων ως προς την μετακίνηση στα νησιά. Επομένως, αορίστως και αναποδείκτως η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι συντρέχουν λόγοι δημόσιας υγείας που εντάσσονται στους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που κατά την περίπτωση στ' της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

4412/2016 επιτρέπουν τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος προβάλλεται βασίμως.

39. Επειδή, επιπροσθέτως, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη, η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας ερείδεται επί της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Όπως δε αναφέρεται στην εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού που ενσωματώνεται στην προσβαλλόμενη και αποτελεί μέρος της αιτιολογίας της *«η κατάσταση λόγω της πανδημίας του COVID-19 εκ των πραγμάτων έχει δημιουργήσει συνθήκες απρόβλεπτες που αφορούν σε απολύτως εξωτερικό και αντικειμενικό παράγοντα ο οποίος βρίσκεται εκτός επιρροής της αναθέτουσας αρχής και θεμελιώνει αντικειμενικές δυσκολίες στην ομαλή ολοκλήρωση της διαδικασίας και η οποία εξέλιξη άλλωστε αποτελεί και λόγο ανωτέρας βίας»*. Εκ των ανωτέρω συνεπώς συνάγεται ότι η ματαίωση ερείδεται επί της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της και συμπληρώνοντας την ανωτέρω αιτιολογία, προβάλλει ότι προς τον σκοπό υλοποίησης της σύμβασης απαιτείται η φυσική παρουσία των στελεχών του αναδόχου στο νησί, η οποία όμως είναι αδύνατη λόγω της επιβολής περιοριστικών μέτρων κυκλοφορίας και ως εκ τούτου, υπό τις διαμορφωθείσες λόγω της πανδημίας συνθήκες, δεν παρίσταται εφικτή η δυνατότητα του αναδόχου να ολοκληρώσει τη σύμβαση εντός του προβλεπόμενου από τη διακήρυξη χρονοδιαγράμματος. Συγκεκριμένα, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτέλεση των υπ' αριθμόν 4,5,7 και 8 Παραδοτέων της σύμβασης, αποτελεί η επιτόπια παρουσία του αναδόχου και η συνεργασία του με το Μουσείο.

40. Επειδή, σύμφωνα με τους όρους 1.3.1 και 6.2.1 της διακήρυξης αλλά και το χρονοδιάγραμμα του έργου που παρουσιάζεται στο Παράρτημα Ι

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

της διακήρυξης, τα παραδοτέα 4 και 5 θα πρέπει να παραδοθούν τον έκτο μήνα της σύμβασης, ενώ τα παραδοτέα 7 και 8 τον ένατο μήνα της σύμβασης. Επομένως, αν γίνει δεκτή η υπόθεση της αναθέτουσας αρχής περί υπογραφής της επίμαχης σύμβασης αρχές Μαΐου 2020, τα παραδοτέα 4 και 5 πρέπει να παραδοθούν τον Οκτώβριο 2020, τα δε 7 και 8 τον Ιανουάριο του 2021. Ουδόλως δε προβλέπεται ρητώς στη διακήρυξη υποχρέωση επιτόπιας παρουσίας του αναδόχου προς εκτέλεση της σύμβασης, η οποία έχει ως αντικείμενο την υλοποίηση ψηφιακών εφαρμογών.

41. Επειδή, περαιτέρω, και όπως έχει εκτεθεί υπό σκέψεις 31-32, η πανδημία του κορωνοϊού σε συνδυασμό με τα μέτρα που ελήφθησαν προς τον περιορισμό της συνιστούν πράγματι εξαιρετικές και απρόβλεπτες συνθήκες, οι οποίες δύναται να θεωρηθούν ότι εμπίπτουν και στην έννοια της ανωτέρας βίας και οι οποίες αιτιολογούν την τροποποίηση όρων δημόσιας σύμβασης ή ακόμα και την ματαίωση αυτής βάσει της διάταξης της περίπτωσης γ' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016. Ωστόσο, ακόμη και αν ήθελε γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής περί απαίτησης φυσικής παρουσίας του αναδόχου για την εκτέλεση των παραδοτέων 4, 5, 7 και 8, δοθέντος ότι τα παραδοτέα 4 και 5 πρέπει να παραδοθούν τον Οκτώβριο 2020, η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί οριστικής αδυναμίας εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο δεν βρίσκει νόμιμο έρεισμα στους όρους της διακήρυξης και άρα δεν μπορεί να θεμελιώσει τη συνδρομή της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 106 ν. 4412/2016, καθώς δεν αποδεικνύει ότι επτά μήνες μετά δεν θα ήταν εφικτή η υλοποίηση των παραδοτέων. Πολλώ δε μάλλον είναι συγχρόνως και αντιφατική καθώς η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού εντός εξαμήνου και, ως εκ τούτου, θεωρεί ότι θα είναι δυνατή η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Πέραν

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

τούτου, εφόσον η ματαίωση διαγωνισμού για λόγους απρόβλεπτων συνθηκών ή ανωτέρας βίας που καθιστούν μη εφικτή την εκτέλεση της σύμβασης συνιστά πράξη διακριτικής ευχέρειας, σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 34, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να αιτιολογήσει τον λόγο για τον οποίο επέλεξε το επαχθέστερο μέτρο αντί άλλων εναλλακτικών λύσεων που, όπως έχει ήδη επισημανθεί υπό σκέψη 38, είχε στην διάθεσή της. Συνεπώς, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή και κατά κακή ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας υπερέβει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος προβάλλονται βασίμως (βλ. ΑΕΠΠ 663/2019).

42. Επειδή οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί αντιφατικής συμπεριφοράς της αναθέτουσας αρχής λόγω συνέχισης έτερων συναφών διαγωνιστικών διαδικασιών πρέπει να απορριφθούν ως απαραδέκτως προβαλλόμενοι βάσει της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 1200/2007, 861/2007, 1273/2008, 198/2008, 1065/2007). Εντούτοις θα πρέπει να επισημανθεί ότι, αν και οι επικαλούμενοι από τον προσφεύγοντα διαγωνισμοί κατακυρώθηκαν την 7.03.2020, ήτοι μετά την εμφάνιση της πανδημίας στη χώρα μας, η αναθέτουσα αρχή δεν προέβη σε ματαίωση αυτών, θεωρώντας ότι η εκτέλεσή τους δύναται να ολοκληρωθεί υπό τις υπάρχουσες συνθήκες, παρά το γεγονός ότι το αντικείμενό τους αφορά στη δημιουργία ηλεκτρονικών εφαρμογών των γεωμνημείων του νησιού αλλά και την εκθεσιακή παρουσίαση απολιθωμάτων, ήτοι προσομοιάζει με το αντικείμενο του επίμαχου για το οποίο η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της εναργώς υποστηρίζει ότι απαιτεί τη φυσική παρουσία του αναδόχου για την υλοποίηση του η οποία είναι αδύνατη λόγω της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων αυτής.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

43. Επειδή τέλος με την προσβαλλόμενη αποφασίστηκε όχι μόνον η ματαίωση αλλά και η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού εντός χρονικού διαστήματος έξι μηνών και άρα προφανώς η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου εξακολουθεί να ενδιαφέρει την αναθέτουσα αρχή. Έχει όμως ήδη ανωτέρω υπό σκέψη 36 εκτεθεί ότι η αναθέτουσα αρχή απέρριψε όλα τα αιτήματα παράτασης της ημερομηνίας υποβολής προσφορών του υπό κρίση διαγωνισμού διότι *«το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης για τυπικούς και ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι δεν οφείλονται στη διακριτική ευχέρεια του Μουσείου είναι εξαιρετικά ανελαστικό και τυχόν παράταση της διαδικασίας υποβολής προσφορών εγκυμονεί κινδύνους αδυναμίας ολοκλήρωσης της Πράξης»*. Ουδόλως δε η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στις απόψεις της ότι έχει μεταβληθεί η θέση της περί της ανάγκης εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, με αντιφατική και πλημμελή αιτιολογία η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε την ματαίωση του διαγωνισμού προς τον σκοπό επαναδημοπράτησής του εντός εξαμήνου, καθώς όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, συντρέχει κίνδυνος να μην είναι δυνατή η επαναδημοπράτηση αυτού.

44. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

45. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

46. Επειδή ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Αριθμός απόφασης: 618 /2020

Ακυρώνει την από 30.03.2020 απόφαση (Θέμα 8^ο της υπ' αριθμ. 29 συνεδρίασης) της αναθέτουσας αρχής, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού εννιακοσίων σαράντα πέντε ευρώ (945€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 15 Μαΐου 2020 και εκδόθηκε την 1η Ιουνίου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΑ ΘΕΜΕΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΟΥΓΚΑ

α/α

ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΛΗ